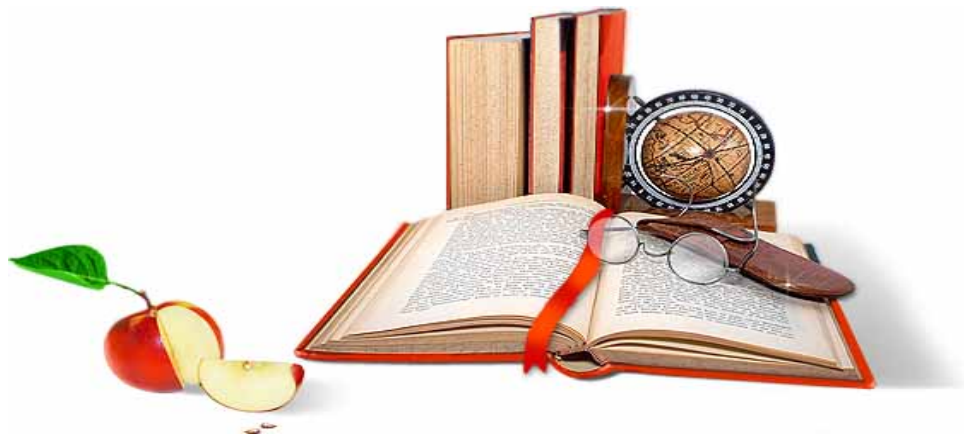

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RAD.

**RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.**

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.ESSAYSX.COM

WWW.FACEBOOK.COM/DIPLOMSKIRADOVI

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM

KANTARIA ŽENSKA ili GOSPINA TRAVA — hypericum perforatum

Prilog u boji IX, sl. 2

Drugi nazivi: bogorodičina trava, gospin cvijet, gorač, strašno zelje.

Opis biljke: kantaria ženska ili gospina trava ima 30 do 60 cm visoku, голу i razgranatu stabljiku s nasuprotnim jajolikim listovima. Listovi su sjedeći, protkani rnoštvorn providnih točkica. To su žlijezde napunjene eteričnim uljem tako da list izgleda fino izbušen. Cvjetovi su smješteni na vrhu stabljike, a žute su boje. Zuti cvjetovi od 5 latica s donje strane imaju crne točke. Imaju rnnogo prašnika i jednu plodnicu.

Vrijeme cvatnje: od srpnja do kolovoza.

Stanište: raste po suhim brežuljcima, na osunčanim livadama, pustom i neobrađenom zemljištu, krčevinama i rubovima šuma.

Ljekovito djelovanje: kantaria ženska ili gospina trava odavno je poznata i zbog njezina mnogostrukog djelovanja, veoma obljudjena ljekovita biljka. Koristi se za liječerijske sluzavosti pluća, grčeva u trbuhu i želucu, grušanja krvi, bolesti bubrega, jetre, slezene i rnočraćnog mjehura. Osobito se preporuča kod nekontroliranog mokrenja. Pomiješana s drugim ljekovitim biljkama odlično je sredstvo za liječenje zastarjelog kašlja i astrne.

KATAR DEBELOG CRIJEVA (KOLITIS)

To je upala debelog crijeva. Razlikujemo akutni i kronični kolitis. Akutni nastupa, uglavnom, s upalom tankog crijeva (enterokolitis). Od te bolesti mogu bolovati sve dobne skupine ljudi. Simptomi bolesti obično započinju nakon greške u ishrani. Nekoliko puta dnevno bolesnika napada nuđa i bolovi u trbuhu. Proljevi uglavnom nisu obilni, a u stolici nema gnoja i krvi, ali može biti priličnih količina sluzi. Nakon nekoliko tjedana stanje se smiruje, ali se može vratiti i trajati godinama. Znatno broj bolesnika vremenom ostaju bez smetnji prirodnim putem ili liječenjem, druge, pak, pogađa opstipacija (tvrda stolica), a kadšto se javljaju znakovi ulceroznog kolitisa.

Liječenje

Dijetalna ishrana je osnova liječenja upale debelog crijeva, a primjenjuje se kao i kod ulceroznog kolitisa.

Sastav čaja:

40 g cvjetova i listova kunice
40 g stabljike majčine dušice
30 g listova kadulje
20 g hrastove kore
20 g korijena srčanika
5 g žila i korijena lincure

Pripremanje i primjena čaja:

U 1 litru vode staviti 5 g mješavine trava. Kad provri kuhati poklopljeno 1 minutu. Dnevno popiti svu pripremljenu količinu čaja.

Poslije svake obavljene nuđe, ispirati se čajem od hrastove kore. Područje oko trbuha odjenuti toplom odjećom. Obroci treba da budu manji, ali učestaliji (kao pri liječenju ulceroznog kolitisa). Dnevno se može popiti 1 čaša domaćeg crnog vina kuhanog sa srčanikom, a pije se u jednakim vremenskim razmacima 4 puta dnevno. Ovisno o težini oboljenja, vina se može popiti i više od 1 čaše. Vино se priprema tako da se u 1 litru stavi 10 g usitnjena srčanika i kuha 10 minuta. Ako se bolest ne povuče za 15 do 20 dana, onda se uz srčanik vinu dodaje 100 g bijelog luka, neoguljenih česana (s time da se svaki česan malo stuca). Pije se na isti način kao i vino sa srčanikom.

KATAR TANKOG CRIJEVA (ENTERITIS)

Upalno oboljenje tankog crijeva nastupa proljevom, bolom i napetošću u trbuhu. Uz to se javlja gubitak teka, povraćanje s čestim povišenim temperaturama. Najučestaliji uzrok je trovanje hranom, teškim metalima, arsenom ili lijekovima, te zaraza okuženom hranom. Uzrok bolesti može biti prehlada i nezrelo voće.

Liječenje

Sastav čaja (1):

100 g plodova divlje drače
40 g stabljike majčine dušice
30 g listova kadmije
20 g listova pitome nane
10 g listova pelina planinskog

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati. U 2 litre prokuhane i ohlađene vode uvečer staviti 15 g mješavine trava i namočiti do jutra. Ujutro kuhati poklopljeno, s time da ključa poklopljeno 1 1/2 minutu. Ohlađen čaj prelići u bocu. U jednakim vremenskim razmacima popiti svu tekućinu u toku dana. Može se uzimati s hranom bez ikakvih dodataka. U toku liječenja posebnu pažnju posvetiti ishrani. Svako jelo mora biti kuhano, čak se ni svježi kmh ne smije jesti. Umjesto kruha uzima se dvopek (prženi kruh). Potrebno je jesti što više kuhanoga divljeg voća i divljeg zelja. Boraviti u prostorijama umjerene topline u toploj odjeći. Odbaciti alkohol, kavu i sve konzervirane prerađevine. Bolest se liječi relativno malo vremena — traje otprilike do 15 dana

Sastav čaja (2):

20 g listova pelina planinskoga
20 g listova vinove loze
20 g kore i iglica ariša
20 g stucane bobice borovnice
20 g korijena idirota
20 g listova i cvjetova kantarije muške
20 g cvjetova lipe
20 g listova i cvjetova kunice
20 g stabljike bijele gorčice
20 g žila koprive 20 g odoljena

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1 1/2 litru vode preko noći namočiti 10 g mješavine trava. Ujutro kuhati, da ključa poklopljeno 1 minutu. Hladiti poklopljeno i hladan čaj prelići u bocu te zaslađen medom piti dnevno 8 do 10 dcl. Osim toga, u toku dana s hranom uzimati 6 jušnih žlica maslinova ulja.

Sastav čaja (3):

20 g listova crnog ribiza
20 g listova šumske jagode
20 g listova pitome nane
20 g korijena srčanika
20 g žila lincure
20 g konjogriza
20 g listova i cvjetova lanilista
20 g cvjetova lipe
20 g hrastove kore
20 g listova dunje
20 g listova borovnice
20 g stucane pasje ruže

Pripremanje i primjena čaja:

Postupak je isti kao kod drugoga lijeka, s time da se u ishrani koristi više divljeg zelja: kuke (šparoge), šтира, lobode, zatim tikvu priprcmljenu s crvenim i bijelim lukom,

Sastav čaja (4):

20 g stucane smrekove cme bobice
20 g listova pelina
20 g stucanoga kima
20 g listova peršuna
20 g stabljike gorčice

20 g listova i cvjetova kunice
20 g zečjeg tma (i žila)
20 g listova i cvjetova podbijela
20 g stabljike pirevine (puzavi dio)
20 g samljevenoga ploda pasje ruže
20 g stabljike dobričice
20 g cvjetova zovine
20 g cvjetova i listova kantarije muške

Pripremanje i primjena čaja:

Postupak je isti kao u liječenju drugim i trećim čajem, s time da se upotrebljava što više crveni i bijeli luk te zelje.

KAZALO BOLESTI

A

akne 176 alkoholizam 164, 305

— kroničn.i 165 alkoholna Ijubomora 165 alkoholno ludilo 165 anemija 11. 279, 293, 294, 324

angina 64

angina pectoris 46, 281, 283 antiseptičko sredstvo 279 apopleksija 129 arthriti urica 200 astma 26. 269—271, 290, 294, 301, 303,

304, 208, 312, 322, 326, 332, 340 astma bronhalna 318, 330 ateroskleroza 53, 273 ateroskleroza krvnih žila mozga 727

bubnjić 779

bubuljice 304, 313

bubreg (bolest) 92, 280, 285, 286, 289—

— 292, 294—296, 300, 304, 313, 314, 319, 321, 322, 326, 327, 329, 331, 339, 340

— akutna upala 92

— čišćenje 267, 293

— grčevi 275, 283

— kamenci 99. 268, 269, 273, 287, 288, 326, 339

— kronična upala 14

— krvarenje 316, 319

— pijesak 275

— tuberkuloza 707, 319

— upala 288, 329, 338

B

bakterije 307 besvjestica 732 bijeli cvijet 273, 313, 326 bjelokrvnost 73 blekharitis 705 bljedobolja 77

bljedoća 301, 305, 329 bradavice 273

bronhalni katar 22, 280, 305, 308, 309, 322, 332

— akutni 24

— kroničn 24 bronhijalna zaduha 26 bronhitis 22, 271, 283, 303, 318, 330

— akutni 24

— kronični 24

C

cheiUts 60 ciroza 220

cirkulacija krvi 732 cmičak 708 colitis 330

crijeva (bolesti) 79, 275, 292, 296, 305, 334

— grčevi 295, 299, 306—308, 331, 340

— čir 270

— čišćenje 294, 335

— infekcija 302

— katar 277, 278, 289, 297, 320, 336

— krvarenje 323, 327
— nametnici 288, 335, 337
— rad 321, 331
— sluz 309
— trulež 277, 279, 302

KAZALO LATINSKIH NAZIVA BILJAKA

A

achillea millefolium 296 acorus calamus 284 aesculus hippocastanum 290 agrimonia eupatoria 316 agropyrum repens 316
allium cepa 303 allium sativum 302 althaea officinalis 330 angelica silvestris 266 anthyllis vulneraria 278 apium graveolens
274 arctium lappa 275 arctostaphylos uva ursi 308 arnica montana 268 artemisia absinthium 313 asarum europaeum 293
asparagus officinalis 334 asperula odorata 299 avena sativa 339
ceterach officinarum 338 cetraria islandica 284 chelidonium majus 321 cichorium intybus 293 citrus medica 300 crataegus
281 cvdonia oblonga mill. 279

E

empervivum tectorum 276 equisetum arvense 319 euphrasia officinalis 333

F

figus carica 325 foeniculum vulgare 292 fragaria vesca 287

B

bellis perennis 295
berberis vulgaris 328
beta vulgaris var. cicla 274
betonica officinalis 269
betula 272
borago officinalis 334
brassica nigra 282

C

310
calendula officinalis canabis sativa 292
capsella bursa pastoris carlina acaulis 334 carum carvi 291 centaurium umbellatum
323

289

G

galium aparine 319 galium verum 285 gentiana symphyandra 300

H

hedera helix 273 herniaria glabra 291 hordeum sativum 257 hypericum perforatum 290 hyssopus officinalis 309

inula helenium 312

KESTEN DIVLJI — aesculus hippocastanum

Drugi naziv: rnađal.

Opis biljke: divlji kesten veliko je drvo visine od 20 do 30 me-tara. Ima veliku gustu lisnatu krošnju. Kora mu je ispucana i sme-đa. Na debelim grančicama razvijaju se u travnju i svibnju veliki sjajni pupovi kojih ljuske — u stvari, pridankovi listovi — daju neku tvar nalik smoli. Zaštićeni ljuskama od zimske hladnoće u unutrašnjosti tih pupova razvijaju se listovi i cvjetovi. Listovi su na dugačkim peteljicama. Sastavljeni su od 7 lisaka koji su nalik

prstima na ruci. Liske su klinaste i kao pila dvostruko nazubljene. Cvjetovi su lijepi, simetrični, bijelo, žuto i ružičasto pjegavi, a stoje u uspravnim kitama. Cvijet ima čašku kao zvonce, 4 do 5 ne-jednakih latica i 7 svinutih prašnika što vire prema van. Plod je bodljikav tobolac s 1 do 4 vrlo velike sjajno-smeđe sjemenke.

Ljekoviti dijelovi biljke: za lijek se skupljaju u proljeće pupovi i cvjetovi, a u jesen sjemenke-kesteni.

Ljekovito djelovanje: pupovi i cvjetovi divljeg kestena dobro su sredstvo protiv reumatičnih bolova, uloga (gihta) i neuralgija. Plod divljeg kestena koristi se u liječenju šuljeva i povećane prostate, otečene mošnice, proširenih vena, groznice od nahlade i proljeva.

KILAVICA — herniaria glabra

Drugi na.T.ivl: kilavnik, priputac, priputnica, sitnica, trava od kile, turska trava.

Opis biljke: kilavica je jednogodišnja, dvogodišnja, a može biti i višegodišnja sitnozeljasta biljka. Stabljika je polegnuta po zemlji i razgranjena. Listovi su sjedeći, goli, sitni, nasuprotni i eliptičnog oblika. Po rubu su cjeloviti. U pazuhu listova nalaze se skupine od 5 do 12 cvjetova, koji su također sitni, boje zeleno-žute. Crne i sjajne sjemenke imaju oblik leće.

Vrijeme cvatnje: od kraja lipnja do kraja rujna.

Staniste: kilavica je na pojedinim staništima prilično raširena i česta biljka. Raširena je na pjeskovitim i suhim poljima, neplodnim tlima i pašnjacima.

Ljekoviti dio biljke: za lijek se bere čitava biljka u cvatu. Biljku je potrebno pažljivo sušiti na sjenovitom mjestu. Ukoliko se ne osuši kako treb, postaje bezvrijednom. Svježja je biljka bez mirisa, a osušena ima miris nalik na kumarin. Osušena biljka čuva se u tamnim staklenim posudama. Ne preporuča se čuvati je u metalnim posudama.

Ljekovito djelovanje: kilavica je odličan lijek kod vodene bolesti kao i za liječenje bolesti pluća, bubrega i mjehura. Posebno se pre-poručuje kod upale mokraćnih kanala, bolnog pritiska na mokrenje, bolesnog zadržavanja mokraće, izlučivanja bjelanjčevina u mokraći kao i kod kamenaca i drugih taloženja u mokraćnim organima.

PREVENTIVNA ZAŠTITA LJUDSKOG ORGANIZMA

Otkako postoji ljudski rod, postoje i bolesti. Zacijelo, u samom početku razvoja životni su oblici bili jednostavni, a time i bolesti. Razvojem ljudskog roda razvijaju se i poboljšavaju životni uvjeti. Usporedno s razvojem životnog standarda razvijaju se i razne bolesti koje postaju sve složenije. Posljednjih stoljeća, posebno zadnjih desetljeća našeg stoljeća, nagli razvoj industrije te industrijalizacija i urbanizacija nekih područja doveli su do brzog porasta životnog standarda stanovništva, a time i do novih opasnosti po život i zdravlje ljudi. Istodobno, došlo je do nepobitne spoznaje da je zdravlje ljudi najvažniji činitelj u ostvarivanju daljnjeg napretka na sviim područjima privrednog i kulturnog života. Manje bolesnih znači u isto vrijeme — više zdravih, više radne snage, više radne sposobnosti i produktivnosti. Zbog toga društvo zdravlju pridaje najveću pažnju. Briga o zdravlju ljudi i zdravstvenim prilikama u kojima žive velike mase ljudi posebno je naglašena u vezi s borbom za zaštitu čovjekove okoline. U tom pogledu društvena zajednica zaoštrava borbu za zaštitu čovjekove okoline i njegova zdravlja ko-risteći poznatu uzrečicu: bolje spriječiti nego liječiti! To nastojanje društvena zajednica provodi na dva kolosijeka: higijenom i preventivnom zaštitom. Higijena predlaže činioce i uvjete koji pogoduju

očuvanju i napretku zdravlja, a preventivna medicina upozorava na činioce i uvjete koji mogu štetiti zdravlju i uzrokovati bolesti. Obje grane medicine djeluju zajednički i ne mogu se razgraničiti.

Osim što se društvo brine o zdravlju pojedinca, i svaki pojedinac treba da vodi brigu kako o vlastitu tako i o tuđem zdravlju. Da bi to mogao činiti, mora se upoznati sa svim činiocima i uvjetima koji djeluju na čovjekov organizam i njegovo zdravlje. Svaki građanin mora se zdravstveno obrazovati kako bi očuvao svoje zdravlje i aktivno sudjelovao u sprečavanju i suzbijanju bolesti drugih ljudi te pomagao u liječenju i rehabilitaciji bolesnih. Zbog toga je potrebno upoznati se s uzrocima i činiocima koji povoljno ili nepovoljno utječu na zdravlje. Za svakoga pojedinca od velike je važnosti upoznati se s osnovama osobne higijene, higijene rada, stanovanja, ishrane itd. Stečeno znanje iz područja zdravstvenog obrazovanja potrebno je primjenjivati u svom životu i širiti ga među ljudima. To se posebno odnosi na roditelje jer ih djeca oponašaju. Tu je, također, i škola. Učitelji i nastavnici treba da nadoknade ono što su roditelji propustili. Svaki pojedinac i zajednica, uža ili šira, mora imati na umu da je zdravlje osnovni preduvjet za uspjeh i napredak u svim područjima ljudske djelatnosti. Jer bolest ili prerana smrt nije udarac samo za njegovu užu obitelj nego i za čitavu zajednicu.

Ovo poglavlje ima za cilj da pridonese zdravstvenom prosvjeđivanju i odgoju. Jer, ukoliko bolje upoznamo neprijatelja — bolest — utoliko ćemo ga lakše svladati. Isto tako, ukoliko budemo čvršći, jači i otporniji, utoliko ćemo lakše odrvati se raznim bolestima i nedaćama. S tim u vezi pokušat ćemo na jednostavan i pristupačan način razmotriti činioce od kojih zavisi naše zdravlje, kako bi ih, u granicama naših mogućnosti, unapredili i koristili na najbolji način. Nadalje, dajemo savjete kako postupati u određenim životnim razdobljima, počevši od osnivanja obitelji, planiranja djece, njege novorođenčeta, djetinjstva, školske dobi, zrele dobi pa sve do starosti.

Ime i prezime
adresa

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa, uprave
i lokalne samouprave

Zagreb

PREDMET: prijavljivanje pravosudnog ispita

Diplomirani sam pravnik i zaposlen sam kao sudački vježbenik u Općinskom sudu _____.

Zasnovao sam radni odnos na određeno vrijeme u svojstvu sudačkog vježbenika kod Općinskog suda u _____ dana _____g.

Podnosim prijavu za polaganje pravosudnog ispita budući sam ispunio formalne uvjete navedene u čl. 13. toč.1. Zakona o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu.

Polaganju pravosudnog ispita pristupam prvi put.

Želio bih polagati pravosudni ispit tijekom mjeseca _____
_____.g.

Umoljavam Vas da me pravovremeno obavijestite o točnom terminu polaganja pravosudnog ispita kako bih mogao osigurati adekvatni smještaj u Zagrebu.

Zahvaljujem Vam

Ime i prezime

potpis

Prilog:

- ovjerena preslika diplome
- potvrda o radnom odnosu Općinskog suda u _____

PRILIP — galium aparine

Prilog u bojl XX, sl. 1

Drugi naz.ivi: broćenika. broćenica, broćika, divlji broć, hvatavac, korenika, prilipača, priljepača, turica.

Opis biljke: prilip je penjačica koje stabljika doseže visinu od 60 do 150 cm.

Posvuda se lako penje i prihvaća s prema dolje svinutim jakim kukučastim dlakama. Stabljika je četverouglasta a samo na člancima odebljala i providena tvrdim dlakama. Listovi imaju jednu izrazitu provodnu žilu, a po 6 do 8 ih je raspoređeno u pršljenu. Inače su kijacasti do linearno-lancetasti, na vrhu s bodljivi-corn. Mali zelenobijeli cvjetovi smješteni su u pazuhu lista, a skupljeni u lažni štitac s peteljkom. Ugodna je i nježna mirisa te gorka okusa.

Vrijeme cvatnje: od lipnja do početka listopada.

Stanište: prilip je jako rasprostranjena biljka; nalazi se na ora-nicama i livadama, ruševinama, uz putove i živice, a često i uz grmlje. Svojim kukučastim dlakama na plodovima prianja uz ljude i životinje.

Ljekoviti dio biljke: sabire se cijela biljka u cvatu.

Ljekovito djelovanje: još u staro doba Ijekovito djelovanje prilipa koristilo se posebno u liječenju žutice. Čaj od prilipa preporučuje se kod vodene bolesti, bolesnog zadržavanja mokraće, kod bolnog mokrenja, bolesti zbog kamenaca, otečenih žlijezda, katara u mjehuru i bolesne debljine, katara u želucu i crijevima, te kod svih upala jezika. Izvana se prilip koristi kod lišaja, egzema, kožnih nečistoća, raka kože i kod svih drugih oštećenja kože. Od svježeg soka i maslaca priprema se veoma korisna i Ijekovita mast protiv svih kožnih bolesti, kao što su gnojni kožni čirici, skrufulozne otekline, tvrdokomi čirevi, kvržice na prsima, kožni osipi, gnojni čirevi na prsima, lišajevi, guše i kožne bolesti nalik raku.

PROBAVNE SMETNJE

Probavne smetnje u školske djece javljaju se u obliku tvrde stolice. Do toga dolazi zbog čestog sjedenja i susprezanja. Zlo je u tome što djeca nikome ne kažu ako i po nekoliko dana nemaju stolicu. O tome računa treba da vode majke. Ne smije se posezati za umjetnim sredstvima, koja, doduše, brzo djeluju, ali kad se organizam na njih nauči, prestaju djelovati. Umjesto umjetnih sredstava najbolje koristiti slijedeću recepturu:

- 20 g stabljike divljeg sljeza
- 20 g listova vinove loze
- 20 g preslice
- 20 g pirevine
- 20 g listova murve
- 20 g ive trave

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. Pripremiti lagani i gorak čaj koji se pije do 6 dcl dnevno. Uz to kuhati suhe smokve i suhe šljive (kao kompot), ali bez šećera. Umjesto vode piti tekućinu kompota, a smokve i šljive jesti. Iz ishrane izbaciti slatkiše, a pojačati je crvenim lukom, zeljem i tikvom.

Starije školsko doba počinje od jedanaeste godine, s time da se tu uključuje i pubertet. U tom razdoblju dijete počinje naglo rasti te postupno oblikuje konačan izgled svoje tjelesne građe. Poslije nastupa pubertet, tj. spolno sazrijevanje sa spolnim zna-kovima i osobinama. U djevojčica se pubertet javlja nešto ranije, od 11. do 13. godine, a u dječaka od 12. do 15. godine. U tom razdoblju neki dijelovi tijela i organi dobivaju konačni oblik a organizam kao cjelina postaje zrelijim.

Poslije puberteta slijedi zrela dob u kojoj su svi organi čovjekova tijela u punom naponu, dakako, ukoliko je organizam zdrav. U tom razdoblju ljudi ozbiljuju svoje moći, osiguravaju egzistenciju i stvaraju potomstvo. O bolestima i nedaćama koje pogađaju ljude u tom dobu života rečeno je u prethodnim poglavljima. U ovom poglavlju govorit ćemo o elementima koji uvelike mogu pridonijeti zdravlju čovjeka, kao što su zrak, svjetlo, ishrana, odijevanje te sport i rekreacija. Prije toga, nekoliko riječi o klimakteriju i starosti.

PROŠIRENJE JEDNJAKA (DIVERTICULUM OESOPHAGI)

Bolest je veoma neugodna a uzrokuje teške poremećaje. U slučaju da bolest potraje godinama, kadšto se na jednjaku stvaraju izrasline poput vrećica u kojima se hrana zadržava i vremenom rastvara.

Liječenje

Sastav čaja:

- 40 g hrastove kore
- 40 g stabljike dupčaca
- 40 g listova pelina
- 30 g pirevine (podzemni dio)

30 g listova kadulje
20 g stabljike ive trave
20 g stabljike konjogriza

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 5 g mješavine trava i kuhati poklopljeno 1 minutu. Hladiti poklopljeno, te piti dnevno, vremenski proizvoljno, 1 1/2 litru čaja. Cijeli postupak — hrana, zabrane, osim tušta — isti je kao i kod liječenja suženja jednjaka.

PSIHICKE SMETNJE KOD GUTANJA, GRČ JEDNJAKA

Od mnogih duševnih bolesti, posebice od neurotskih smetnji (histerije i neurastenije) javljaju se poteškoće u gutanju, što se očituju stezanjem i grčevitim bolovima. Pojavi li se grč u gornjem dijelu jednjaka, hrana se izbacuje odmah; no ukoliko mu je sjedište

u donjem dijelu jednjaka, hrana se izbacuje vremenski kasnije i teže. Kadšto se grč javlja kad se uzima jelo, a ponekad pri samoj pomisli na jelo. Tekućine se gutaju uglavnom bez poteškoća. Grč može potrajati nekoliko sati, i duže.

Liječenje

Sastav čaja:

30 g korijena pirevine
30 g stabljike majčine dušice
20 g listova kadulje
20 g listova pelina
20 g listova i cvjetova kunice
20 g listova čička
10 g stucanoga lanenog sjemena

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati te u 2 litre proključale vode staviti 15 g mješavine da kuha poklopljeno 1 1/2 minutu. Kad se čaj ohladi, prelići ga u bocu. Čaju dodati 3 jušne žlice meda, po mogućnosti jednoličnog, i sok od 1/2 iscijedena limuna. Piti 3 puta dnevno uz obroke po 1 dcl; zatim, u jednakim vremenskim razmacima piti 8 puta dnevno po 1/2 dcl čaja između obroka. U hrani obavezno uzimati dnevno do 6 jušnih žlica maslinova ulja. Preporuča se jesti dosta kuhanoga voća. Liječi li se bolest ljetom, preporuča se što više jesti zelje tušt (tušac) koje se bere prije cvatnje. Ukoliko se bere procvjetalo zelje, odbacuje se cvijet i crno sjeme koje se nalazi u njemu. Inače, zelje je potrebno jako raskuhati, procijediti i dodati mu sok od 1 česna bijelog luka, 4 žlice maslinova ulja i umjereno soli (količine tih začina na 1 kg svježeg zelja).

Budući da to zelje nije samo hrana, nego i lijek protiv bolesti jednjaka, tj. grčeva jednjaka, može se pripremati u obliku čorbe s dodatkom krumpira i lukovica svih vrsta divljeg luka, kao što su zmijin luk, tamnoljubičasti luk, ukrugli divlji luk, balučka, pasji luk i sl. Hranu je potrebno jesti mlaku. Najstrože je zabranjeno hrani dodavati biber, papriku i druge jake začine. Zabranjeno je, također, uzimati alkohol, hladne napitke i suhu hranu.

Za vrijeme liječenja potrebno je utopli vrat, po mogućnosti, pamučnom krpom, do polovice grudnog koša. Cijeli taj dio ujutro i uvečer izmasirati mlakom rakijom lozovačem, posušiti toplim ručnikom te površinski tanko namazati i dobro utrljati maslinovim uljem. Poslije toga, taj dio tijela utopli pamučnom krpom. Ukoliko se uz tu bolest jednjaka pojavi i nestanak glasa, koristi se ista receptura s dodatkom slijedećeg čaja od trava:

40 g plućnjaka
40 g ive trave
40 g konjogriza
40 g krkovine
10 g cvjetova divizme

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati te u 1 litru proključale vode staviti 10 g mješavine trava. Kuhati 1 minutu poklopljeno, hladiti poklopljeno i piti 4 puta dnevno po 1 dcl mlakog i gorkog čaja.

PSIHOPATIJA

Pod psihopatijom podrazumijevamo duševno stanje koje se nalazi na granici zdravog i bolesnog duševnog života, pri čemu je uočljivo određeno skretanje od zdravog stanja. To je, u stvari, poremećaj ličnosti u kojoj prevladavaju nedostaci u osjećajnom području.

Pod psihopatom se uglavnom podrazumijeva eksplozivna i agre-sivna osobnost bez dubljih osjećaja i moralnih osobina. Ta se osoba nalazi u većoj ili manjoj mjeri u sukobu s okolinom. Psihopati ne mogu nikoga istinski zavoljeti, niti mogu suosjećati s drugim ljudima. Njihov se brak u većini slučajeva brzo raskida, a prema djeci su loši roditelji. Za svoje postupke ne žale, što je odraz moralne neodgovornosti.

Liječenje

U liječenju te bolesti može se postići mnogo.

Sastav čaja:

30 g latica vrtne ruže
30 g listova i cvjetova ruže penjačice
30 g stabljike preslice
30 g listova i cvjetova kunice
20 g listova matičnjaka
10 g stabljike timijana

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 5 g mješavine trava i kuhati poklopljeno 1 minutu. Čaj ohladiti, preliti u bocu. Piti 3 puta dnevno po 1 dcl prije i poslije jela.

Jesti dobro pripremljenu hranu s mnogo zeleni te bijelog i crvenog luka.

PSIHOZA POSLIJE POROĐAJA

Kao što bolest govori, javlja se poslije porođaja, posebice poslije prvog. No javlja se i nakon drugih porođaja. Bolest se očituje uz-buđenjima, tugom, raznim smetnjama u mišljenju, halucinacijama ili pogrešnom raspoznavanju okoline. Čest je slučaj da se javlja povezana s nekom zarazom ili oboljenjem poslije porođaja. Duševne smetnje uglavnom nestaju za nekoliko dana, a najviše za nekoliko mjeseci.

Liječenje

Sastav čaja:

20 g stabljike pitome nane
20 g stabljike kunice
20 g stabljike preslice
10 g stabljike majčine dušice
10 g stabljike ive trave
10 g stabljike kadulje

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 5 g mješavine trava i kuhati poklopljeno 1/2 minute. Kad se čaj ohladi, pretočiti ga u tamnu bocu i piti 3 puta dnevno po 1 dcl prije i poslije jela. Između obroka, oko 10 i 16 sati, popiti po 1 dcl istoga čaja. Dnevno ukupno popiti 8 dcl čaja.

Ubrzo će se tek popraviti te valja jesti raznovrsnu i kaloričnu hranu. Preporučuju se slatkiši i kiselo mlijeko.

Ako bolesnica puši, potrebno je odbaciti cigarete ili ih svesti na najmanju količinu. Vrijeme provoditi u čistoj, prozračnoj prostoriji umjerene temperature.

PSORIJAZA (LJUSKASTI LISAJ)

Tipična kožna bolest koju narod zove lišajem jer se pod lišajem isključivo podrazumijeva suho, ljuskavo guljenje kože. U samom početku lišaj nalikuje kapljicama žbuke. Postupno se povećava i prekriva bijelim svijetlim naslagama — ljuskama kože. Iz tih temeljnih oblika kasnije se mogu razviti najrazličitiji oblici.

Ljuskasti se lišaj javlja najprije na rukama i nogama, osobito na laktovima i koljenima, zatim na glavi, po kosi koja ili ispada ili se sljepljuje s ljuskastim naslagama. Čest je slučaj da s kose prelazi na vrat i čelo. To je posebno važno radi toga što se može raspoznati i razlikovati od drugih kožnih bolesti.

Tok same bolesti raznolik je, no, ipak, traje nekoliko godina. Kadšto nestaje iznenada, a gdjekad se razvija polagano. Pojavljuje se na osamljenim mjestima, a ponekad u većim površinama. Ako se ne liječi, bolest se proširuje cijelim tijelom. Ponekad izgleda da je izliječena, međutim, iznenada se opet pojavljuje. Osobitih smetnji nema, osim što u samom početku svrbi malo koža. Ako je bolest zastarjela, ili zauzela većega maha, javljaju se bolne smetnje jer je koža postala suha i neelastična, tako da puca pri najmanjem pokretu. Zbog toga u tom stadiju bolesti bolesnici jako oslabe. Bolest nije zarazna. (Sunčanje ili ultraviolettne zrake povoljno djeluju na psorijazu.)

Liječenje

Kupati se svaki treći dan u mlakoj vodi čistim sapunom. Nakon kupanja istuširati se hladnom vodom i brzo posušiti laganim dodirima ručnika. Poslije toga, oboljele dijelove tijela navlažiti i ispirati čajem od mješavine trava:

- 40 g listova gaveza
- 30 g listova žutog ružmarina
- 20 g plodova crnog trna (suhih ili svježih)
- 10 g crvotočine

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 20 g mješavine trava i kuhati poklopljeno 5 minuta. Kad se čaj ohladi, procijediti ga u bocu. Nakon što su se ovlažila i ispirala oboljela mjesta, osušiti i namazati melemom koji se priprema od sljedećih sastojaka:

- 4 dcl domaćeg maslinovog ulja
- 4 jušne žlice netopljenog mladoga masla iz kisela mlijeka
- 4 jušne žlice vrhnja sa slatkog mlijeka (jомуžni kajmak)
- 20 g cvjetova i listova običnog ružmarina
- 20 g cvjetova i listova lavandule
- 20 g kore od zovine
- 10 g listova muške i ženske bokvice (jednakih količina)

Pripremanje i primjena melema:

Sastojke staviti u dublju posudu i lagano miješati na tihoj vatri dok se maslo i vrhnje rastope. Zatim dodati 2 dcl kantaron ulja i dalje miješati 40 minuta, pazеći da temperatura mješavine ne bude veća od 70°C, a to znači da mješavina ne smije proključati. Miješati svježe istesanim drvetom gloga ili cmog trna. Vruć melem procijediti kroz cjediljku sa sitnom mrcžom u staklenku. Kad se ohladi, začepiti i držati začepljeno.

RAHITIS («ENGLESKA BOLEST»)

Rahitis je koštana bolest koja nastaje zbog poremećaja u razrjneni tvari. Najviše pogađa djecu u dobi od pola do 3 godine. Osnovni uzrok bolesti je pomanjkanje vitamina D. Pri normalnoj ishrani odrastao čovjek dobija dovoljno količina D vitamina, ali drugačije je u djece koja rastu i kojoj je potrebno daleko veća količina toga vitamina. No slična bolest može zadesiti i odrasle osobe.

Rahitis se najjače očituje na kostima. Budući da ne dobivaju dovoljnih količina mineralnih tvari, kosti postaju mekane te se lako iskrivljuju. Pored toga, mišići omlohove a tijelo se jako znoji. Bolesti pogoduje slaba i neodgovarajuća ishrana majke za vrijeme trudnoće, kao i djeteta nakon što se rodilo.

Rahitične promjene mnogu se lako zapaziti u samome početku očitovanja. Dojenje je nemirno, razdražljivo, jako se znoji, malo spava, odbija hranu i blijedo je. Kost na potiljku je mekana i na pritisak ulegne. Na čeonoj kosti i tjernenim kostirna dolazi do zadebljanja koja lubanji daju četvrtast oblik. Promjene se pojavljuju i na kostima grudnog koša, tako da se na granici između hrskavičnog i koštanog dijela rebara pojave zadebljanja, kao rahitična krunica. Grudni koš često

dobiva zvonoliki izgled, a kadšto se pojavljuju iskrivljenja grudne kosti. Udovi se deformiraju, primjerice, noge u obliku X ili O, ili spuštene stopala. Zdjelica može ostati sužena, a to porodiljama može stvoriti velike poteškoće prili-kom porođaja. Zbog mlohavosti mišića trbuh nabrekne, rad crijeva je oslabljen što dovodi do jakog zatvora. Rahitična djeca sklona su mnogim bolestima. Zbog oslabljenog disanja naročito su učestale upale pluća.

Liječenje

Sasfjav čaja:

30 g cvjetova i listova kunice
30 g stabljike preslice
20 g korijena gladiške
10 g stabljike gladiške
5 g listova lovorike
5 g korijena bijeloga sljeza
5 g listova pitome nane

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1/2 litre proključale vode staviti 2 1/2 g mješavine trava i kuhati poklopljeno pola minute. Hladan čaj preliti u bocu i dodati mu po 2 jušne žlice svježeg limunovog ili narančinog soka, jako promiješati i piti dnevno u osam obroka po 1/4 do 1/2 dcl, ovisno o uzrastu djeteta, i to u jednakim vremenskim razmacima. Ako je dijete maleno i odbija čaj, pomiješati ga i davati sa hranom.

Jesti što više zeleni kao što su štavelj, tušt, radić, kostriješ, šparoge, škripavac i dr. Raskuhanom zelju dodati kuhani krumpir, (koji se kuhao pod korom) a zatim mu dodati mladoga masla, ili svinjske masti (zajedno umiješati i zgnječiti). Što više jesti takvu hranu. Osim toga, jedan dan jesti raženi kruh, a drugi palentu (žgance, pnu). Svaki dan popiti 1 dcl kisela mlijeka s malo umiješanog šećera. Obroke jesti redovito. Ukoliko dijete nema teka, čaju odnosno mješavini dodati 5 g ive trave i pitome nane.

Dijete je potrebno redovito kupati i čuvati da se ne prehladi.

RIBIZ CRNI — ribes nigrum

Drugi nazivi: grozdić, samorodina, ribizla crvena.

Opis biljke: ribiz crni biljka je nalik ribizu crvenom. Razlika je u tome što listovi ribiza crnog s donje strane imaju uljne žlijezde. Kod ribiza crnog cvjetovi su žućkasto-zeleni, a po rubovima smeđe--crveni. Bobe su u početku crveno-smeđe, a kad dozriju postaju kao kod ribiza crvenog.

Ljekoviti dijelovi biljke: za lijek sabiru se listovi i bobe za vrijeme dozrijevanja tj. u mjesecu lipnju. Kod sabiranja listova sabiru se samo lisne plojke, bez peteljki. *Ljekovito djelovanje:* s obzirom na količinu C vitamina, plod crnog ribiza sprečava i ozdravljuje teške infekcije, a prije svega upalu pluća. Plodovi i sok jako su korisni kod bubrežnih bolesti i grčevitih bolova probavnih organa. Preporučuje se za jačanje i čišćenje krvi. Listovi pobuđuju rad bubrega i djeluju korisno kod svih pojava reumatičnih bolesti i gihta (uloga) te zakrećenja žila. Čaj od listova crnoga ribiza preporuča se kod vodene bolesti, bolnog mokrenja, proljeva, kolika, migrena, grčevitog kašlja, hripavca i kao preventivno sredstvo protiv stvaranja pijeska i bolesti mokraćnog mjehura.

RIBIZ CRVENI — ribes rubrum

Drugi nazivi: boričak, ivanovo grožđe, ribez, ribizla crvena.

Opis biljke: ribiz crveni grmovita je biljka visine 1 do 2 metra, ovisno o tlu i položaju staništa. Neke vrste rastu u obliku malog drveća koje ima jako lomljive grane. Listovi su dlanasto krpasti s pilastim rubom. Zelenkasto-žuti cvjetovi vise u grozdovima. Plo-dovi su izrazito crvene boje. Veličina bobice iznosi 5 do 7 cm. Jako su sočne i providene sa 10 meridijalno složenih i izvana vidljivih cjevastih svežnjeva. U mesu ploda nalaze se duguljaste sjemenke. Biljka je bez mirisa, a bobice su kiselkasto-slatkog i osvježavajućeg okusa.

Vrijeme cvatnje: u travnju, a plodovi dozrijevaju od lipnja do srpnja.

Stanište: pretpostavlja se da ribiz potječe iz područja Sredozemlja odakle se proširio po srednjoj Evropi. U prirodi raste kao poludivlja, a uzgaja se kao kulturna biljka u vrtovima.

Ljekoviti dio biljke: za lijek sabiru se bobice za vrijeme sazrijevanja.

Ljekovito djelovanje: bobice ribiza pobuđuju tek, djeluje na povećano izlučivanje žlijezda slinovnica, a zbog mnoštva neprobavljivih sjemenki reguliraju rad crijeva.

RIBLJA LJUSKAVOST (RIBLJA KOŽA, IHTIOZA)

Kronična je upala kože što izvana nalikuje ljuškavom lišaju. Međutim, dok se u običnog ljuškavog lišaja koža ljušti, a na njoj ne nastaju nikakve promjene, u riblje ljuškavosti gornji sloj kože, tzv. rožna naslaga kože odeblja i, naposljetku, prelazi u pravu rožnjaču. Naziv riblja ljuškavost potječe odatle što se pojedine odebljale »pločice« uzdižu nad kožom poput ribljih ljušaka.

Ihtioza je nasljedna kožna bolest. Prve pojave bolesti očituju se već u prvoj ili drugoj godini života, i dalje se razvija. Koža, naposljetku, gubi svu svoju elastičnost te postaje potpuno ukočena i negibljiva, a kad popuca, izaziva jake bolove. U pojedinim slučajevima, koža se posve osuši i nalikuje na tanku ljuškavu kožu.

Liječenje

Koristiti isti melem kao i za liječenje psorijaze (str. 179), s time što se čaj za vlaženje i ispiranje priprema od mješavine ljekovitih biljaka:

20 g listova aptovine
20 g cvjetova divizme
20 g listova kadulje
20 g mahovine s hrastova drveta
20 g hrastove kore

Čaj se priprema tako da se u 5 litara vode preko noći (12 sati) namoči 40 g mješavine trava, a zatim kuha na laganoj vatri poklopljeno 10 minuta. Ohladiti poklopljeno.

PITANJA – KAZNENO – GAREČIĆ

1. Što se sve može uračunati u kaznu?
2. Po čemu su kaznena djela iz područja prometa specifična? Blanketna dispozicija?
3. Koji oblik krivnje je najčešći kod kd s područja prometa? (nehaj). Primjer kd s namjerom?
4. Razlike pripito, pijano, jako pijano stanje (postoci)?
5. Krivnja?
6. Vrste namjere? Vrste nehaja? Opiši.
7. Komponente krivnje?
8. Primjer nesvjesnog nehaja – zašto je osoba ipak kriva?
9. Vrste kazne?
10. Novčana kazna? Što ako se ne plati kazna? Kakav je to zatvor?
11. Kako se izriče kazna zatvora? Dugotrajni zatvor?
12. Pravo na rehabilitaciju?
13. Trajna kaznena djela? Supočiniteljstvo i zastara kod njih?

14. Dragovoljni odustanak kod trajnih kd?
15. Oslobođenje od kazne? Poseban slučaj kod prometa?
16. Supočiniteljstvo (elementi)?
17. Kakvo mora biti počinjenje kd kod supočiniteljstva?
18. Razlika supočinitelji-pomagači, razlika pomaganje – prikrivanje kd?
19. Supočiniteljstvo kod delicta propria?
20. Supočiniteljstvo kod složenih kd?
21. Složena kd?
22. Opća – specijalna kd?
23. Inkluzija?
24. Primjer nekažnjivog pratećeg kd?
25. Tko donosi amnestiju? Tko se može amnestirati i kako?
26. Što imamo kad je nužna obrana pretjerana?
27. Nadležnost općinskog suda?
28. Nadležnost Vrhovnog suda?
29. Kad se optužba presudom odbija?
30. Kad se optuženik može odreći prava na žalbu?
31. Nezakoniti dokazi?
32. Primjer dokaza koji je proistekao iz nevaljalog dokaza?
33. Izvanredno ublažavanje kazne? Rok?
34. Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude (tko odlučuje, rok...)?

28.11.2005.g.

GRAĐANSKO PRAVO I TRGOVAČKO PRAVO – Ivica Crnić

II. TRGOVAČKO

1. Trgovac?
2. Trgovac pojedinac?
3. Organi d.o.o.-a
4. Tko imenuje čl. uprave kod d.o.o.-a?
5. Organi d.d.-a?
6. Tko imenuje čl. uprave?
7. Može li se opozvati i tko može opozvati člana uprave kod d.o.o.-a! A kod d.d.-a?
8. Kako ide procedura oko sazivanja gl. skupštine kod d.d.-a? Tko može sazvati? Što se mora navesti u dnevnom redu?

TRGOVAČKO PRAVO

1. Tko se smatra zakonitim imateljem mjenice? Sastavni dijelovi mjenice?
2. Vrste trgovačkih društava?
3. Tko zastupa javno trgovačko društvo, komanditno, društvo kapitala?
4. Što spada u djelokrug uprave? (zastupanje i poslovanje)
5. Što je prokura? Na što je ovlašten prokurist? Što ne može? Razlika prokure i trgovačke punomoći?
6. Prava imatelja dionice? U kojem tijelu dioničari ostvaruju svoja prava?
7. Tko je ovlašten sazvati glavnu skupštinu društva?
8. Organi dioničkog društva? Organi d.o.o. – a?

--

ŽUVELA – 23.10.2002.

1. Tko je trgovac?
2. Što je podružnica?
3. Što je dionica? Zašto je to korporacijski papir? (zato što je u njoj inkorporirano određeno člansko pravo imatelja dionice)

Npr. dioničar u d.d., autor od izdavača i sl.

TRGOVAČKO I STEČAJ

datum: 24.05.2000.-srijeda
ispitivač: Hrvoje Momčinović

1. Koje oblike trgovačkih društava poznaje ZTD?
2. Tko vodi poslove društvu osoba, a tko društvu kapitala?
3. Tko po zakonu zastupa trg. društvo?
4. Tko je punomoćnik po zaposlenju?
5. Tko je prokurist? Tko izdaje prokuru? Kome se daje prokura?
6. Vrste prokure? (pojedinačna i skupna)
7. Kada nastupaju pravne posljedice otvaranja stečaja?(objavom oglasa na oglasnoj ploči suda)
8. Što je s nedospjelim potraživanjima stečajnog vjerovnika? (dospjevaju odmah)
9. Tijela stečajnog postupka?
10. Tko nadzire rad stečajnog upravitelja?
11. Što moraju poduzeti vjerovnici da da ostvare tražbine?
12. Šta ako upravitelj odbije tražbinu vjerovnika?

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO

31.01.2001.
Žuvela

31. Trgovac?
32. Vrste trgovaca? - trgovac pojedinac i trgovačko društvo
33. Gospodarsko interesno udruženje?
34. Predduštvo? Što je karakteristično za predduštvo?
35. Podružnica? upisuje se 2 puta - u sjedištu i tamo gdje je podružnica
36. Prokurista?

23.02.2001.

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO

Žuvela

1. Tko je trgovac? (četiri: trajno, samostalno, radi stjecanja dobiti i)
2. Vrste trgovačkih društava?
- generalna podjela: 1) društva osoba? 2) društva kapitala?

3. Može li država biti trgovac? - može se pojaviti u prometu radi stjecanja dobiti
4. Komanditna društvo? - dvije
vrste članova s obzirom na odgovornost - 1) komanditar- odgovara do iznosa unesenog u društvo, 2) komplementar - odgovara solidarno, neograničeno i cijelom svojom imovinom
5. Javno trgovačko društvo? Kako članovi odgovaraju?
6. Dioničko društvo? Kako članovi odgovaraju?
7. Kako se osniva dioničko društvo?
- temelji se na statutu, a osniva se prihvatanjem statuta, pravnu osobnost stječe upisom, a do tada je preddruštvo (do tada odgovaraju osobe koje su poduzimale radnje u preddruštvu)
8. Prokura? Što može prokurista?
- prokuru ne može prenijeti, niti drugom dati
- može li on baš sve ugovore sklopiti bez ograničenja? - NE - ne može sklapati ugovore sam sa sobom
9. Gospodarsko interesno udruženje? - radi
promicanja, poboljšanja učinka, ali se ne osniva radi stjecanja dobiti, primjenjuju se odredbe javnog trgovačkog društva -
osobnost stječe upisom u trgovački registar, a osniva se ugovorom

GRADANSKO MATERIJALNO I TRGOVAČKO PRAVO

Jasenka Brežanski

1. Koja trgovačka društva razlikuje naš ZTD? -
pravna osobnost, stjecanje i gubitak?
2. Dionice? vrste?
3. Što tvrtka mora obvezno sadržavati?

Jednostavnije je za razumjeti i zapamtiti ovako:

- do 24 h - ako postoje osnove sumnje na počinjenje kaz. djela, ili razlozi za pritvor - opasnost bijega, utjecaj na svjedoke..
- do 24 h - samo izuzetno - ako su prikupljene obavijesti o drugom kaznenom djelu
- do 48 h - ako postoji osnovana sumnja na počinjenje kaznenog djela i razlozi za pritvor, a drž. odvjetnik još nije podnio istražni zahtjev.

U praksi to izgleda ovako:

- policija ima na raspolaganju 24 h od trenutka uhićenja osobe, da protiv nje državnom odvjetniku podnese kaznenu prijavu,
 - u dogovoru sa drž. odvjetnikom tu osobu prije isteka ta 24 h policija prepraćuje u istražni centar i predaje istražnom sucu uz jedan primjerak kaznene prijave,
 - istražni sudac pročita prijavu i određuje zadržavanje, a kako se već čuo i sa drž. odvjetnikom određuje zadržavanje u trajanju 48 h u kojem roku ovaj mora podnijeti istražni zahtjev, ili staviti samo prijedlog za određivanje pritvora i provođenje određene istražne radnje, ili podnijeti optužni prijedlog,
 - ako se ovo ne učini, protekom ta 48 h ovaj se pušta na slobodu.
- Dakle, zadržavanje traje
24+(izuzetno)24+48

DAMIR KOS (26.11.2004.)

- presuda – krađa, zašto je stjecaj, a ne produljeno kazneno djelo, elementi produljenog kaznenog djela,
 - presuda – kada je neki zakon blaži (onaj koji propisuje nižu gornju granicu kazne,...),
 - vrijeme i mjesto počinjenja KD (teorija ubikviteta), zašto je to važno, specifičnost glede KD počinjenih putem tiska,
 - krivnja – elementi, oblici namjere, razlika između svjesnog nehaja i neizravne namjere,
 - nužna obrana,
 - stadiji počinjenj KD,
 - djelom–supočinitelji – teorija vlasti nad (novi KZ),
 - poticanje i poomaganje – bitna razlika (pomaganje nakon počinjenja KD, ali bez unaprijed danog obećanja – posebno KD),
 - vrste kazni minimum, maksimum,
 - uvjetna osuda – za koja KD, najduži rok, uvjeti i rok opoziva (obligatorni, fakultativni opoziv),
 - posebi dio – razbojništvo – obilježja, razbojnička krađa – obilježja,
 - stranke u kaznenom postupku, tko sve može biti tužitelj i pod kojim uvjetima,
 - koliko policija može zadržati osobu zatečenu u počinjenju kaznenog djela,
 - da li se policijski razgovori mogu koristiti kao dokaz,
 - osobe–da li istražni sudac može narediti zadržanje prije određivanja pritvora, koliko, pod kojim uvjetima,
 - istrazi —pritvor u kako se određuje, koliko ukupno može najviše trajati,
 - kakva je to–pretraga – istražna radnja, uvjeti za valjanost, kad se može provesti bez naloga, zašto moraju biti prisutna dva svjedoka (zaštita od nezakonitog rada policije),
 - prigovor protiv optužnice,
 - kada–sastav prvostupanjskog suda – sudac pojedinac, kada vijeće (1+2, 2+3),
 - kada se donosi odbijajuća presuda,
 - postupak prvostupanjskog suda po žalbi,
 - može–iz kojih osnova se pobijati presuda,
 - bitne povrede odredaba kaznenog postupka,
 - izvanredni– pravni lijekovi,
 - presude,–uvjeti za izvanredno preispitivanje pravomoćne rokovi,
 - je–kakvu presudu sud donosi kad u tijeku postupka utvrdi da okrivljenik djelo počinio u stanju neubrojivosti (deklaratornu).
1. Što čini DO kad primi kaznenu prijavu
 2. Kada se poduzimaju izvidi kaznenih djela
 3. Osnove za određivanje pritvora
 4. Ugroženi svjedok
 5. Gdje dolazi do izražaja načelo javnosti
 6. Govori stranaka
 7. Tko je ovlašten uhititi
 8. Tko je dužan prijaviti kazneno djelo
 9. Tko sve može podnijeti žalbu protiv presude
 10. Obnova postupka
 11. Optužni prijedlog
 12. Čija je nazožnost obvezna na glavnoj raspravi

13. Što nakon završetka dokaznog postupka

14. Što nakon govora stranaka

Kako se štiti tvrtka i kako može doći do zloporabe tvrtke.

U dilemi sam oko odgovora. Ako cijenjene kolege mogu pomoći, bio bi zahvalan.

- trgovac kome druga osoba upotrebom ili upisom iste ili slične tvrtke, koja je upisana u sudski registar istoga ili drugoga suda, vrijeda njegova prava ili ugrožava njegov položaj u tržišnoj utakmici ili postoji opasnost da njegova prava i položaj u tržišnoj utakmici budu povrijeđeni, odnosno ugroženi ili se druga osoba upotrebom tvrtke nepovlasno koristi njegovim poslovnim ugledom ili ga prisvaja, može tužbom zahtijevati da druga osoba prestane upotrebljavati tu tvrtku, da se tvrtka te druge osobe izbriše iz trgovačkog registra, te da ju se obveže da nadoknadi štetu pričinjenu upotrebom tvrtke

- tužba se podnosi sudu koji vodi sudski registar u koji je upisana tvrtka druge osobe, a može se podnijeti u roku od 3 godine od upisa druge tvrtke u sudski registar; trgovac može zaštitu svojih prava glede upotrebe i upisa tvrtke ostvarivati i na temelju propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, te drugih propisa o zaštiti intelektualnog i industrijskog vlasništva

ovoj je citat iz ztd, neznam točno koji članci, ne da mi se sad to tražit, uglavnom, to bi po mom skromnom mišljenju morao biti zadovoljavajući odgovor na ovo pitanje

Ispitni rok 22. 03. 2005.

Predmet: GRAĐANSKO MATERIJALNO PRAVO I TRGOVAČKO PRAVO

Ispitivač: DANICA DAMJANOVIĆ

1.Nadležnost nadzornog odbora t.d.-može li donositi odluke koje ulaze u upravljanje

2.Kakvo je to tajno društvo

3.Kako manjina može štititi svoja prava u d.o.o.

4.Tko provodi reviziju i koje su ovlasti revizora

5.Kako se štiti tvrtka

6.Načelo isključivosti i načelo prvenstva kod tvrtke

7.Cilj stečajnog postupka

8.Što je to preustroj

9.Nad kim se ne može provesti stečaj

10.Koja je zadaća odbora vjerovnika

11.jesu li izlučni vjerovnici stečajni vjerovnici

Prije samog polaganja:

Ovo je osobna kompilacija nastala u pretežitom djelu vlastitim radom autora tijekom pripremanja za polaganje pravosudnog ispita.

Nemojte zaboraviti da je pravosudni ispit najteži stručni ispit koji se polaže u Republici Hrvatskoj.

Diplomiranom pravniku s položenim pravosudnim ispitom pripada titula doktora prava koja je zakonom iz 2000.g. nezasluženo oduzeta.

Najveći broj podataka u ovoj kompilaciji ažuriran je s početkom 2002.g., a unesene su i neke kasnije promjene zakona i pročišćeni tekstovi koji su autoru bili dostupni.

Ovo je dakako neslužbeni izvor materijala za polaganje pravosudnog ispita pa se autor ograđuje od svih eventualnih netočnosti i promjena koje ova kompilacija sadrži jer je to objektivno nemoguće provjeriti, kao što se ograđuje i od vašeg eventualnog neuspjeha na ispitu.

Ova kompilacija predstavlja vam jako dobru osnovu za polaganje pravosudnog, a na vama je da vidite gdje ste "tanki" pa te dijelove dopunite. Svakako preporučam da se koristite knjigama koje uspijete naći.

Zainteresirane osobe kao i eventualna pitanja možete uputiti na mail: cyberbumbac@hotmail.com

Ukoliko je to moguće molio bih ovu kompilaciju ne kopirati.

Želim vam puno uspjeha u učenju i da položite pravosudni!

ROSOPAS — chelidonium majus

Prilog u boji XX, sl. 4

Drugi nazivi: lastavičina trava, rosopas obični, rusa, rusa trava, trava od žutice, trava od rosopasa, zmijino mlijeko, zmijsko grožđe, žuta trava.

Opis biljke: rosopas je trajna zeljasta biljka s debelim i vlak-nastim podankom, te razgranjenom stabljikom visine od 30 do 70 cm. Stabljika irna mjestimice čuperke dlaka i odebljala koljenca. Listovi su perasto razdijeljeni, odozgo mutnozeleni, a s donje strane modro-zeleni. Žuti su cvjetovi složeni u rijetke štitaste cvatove. Vjenčić je sastavljen od 4 latice a čaška od 2 zelenkasta lapa, u kojima je omotan cvijet, a otpadaju kad se rascvjeta. Plod je valjkasti tobolac, s mnogo cmo-smeđih sjajnih sjemenki, što imaju maleni bjelkasti privjesak. Rosopas se lako raspoznaje po narančastom mlijeku što »grize« kad se otkine list. Korijen i stabljika puni su toga soka.

Vrijeme cvatnje: od kraja travnja do kraja kolovoza.

Stanište: raste na zapuštenim mjestima, putovima, u blizini ljudskih naselja, uz ograde, plotove i zidove te među kamenjem.

Ljekoviti dio biljke: za lijek sabire se čitava biljka za vrijeme cvatnje. Suši se u hladu, po mogućnosti što brže.

Ljekovito djelovanje: rosopas je odavna poznata ljekovita biljka što se uspješno koristi u liječenju bolesti probavnog trakta, posebice kod želuca, žuči i jetre. Isto tako, koristan je u liječenju astme, bubrega i mokraćnog mjehura. Izvana rosopas koristi se u liječenju lišaja, krasta i drugih kožnih bolesti.

ROTKVA — raphanus sativus

Drugi nazivi: rodakva, rokva, rakva, rotkva vrtna, rotkva povrtnica, povrtnica, trupka.

Opis biljke: rotkva povrtna nastala je razvojem iz divlje rotkve. Razlikuje se od divlje rotkve po svojem mesnatom korijenu, koji može biti različitog oblika; boja mu se mijenja od bijele preko sive do crvene. Uspravna stabljika je šuplja, a listovi su različitog oblika, već prema vrsti biljke. Bijeli i svijetloljubičasti cvjetovi imaju ljubičaste žilice.

Vrijeme cvatnje: od lipnja do kolovoza.

Ljekoviti dio biljke: za lijek koristi se korijen što se kopa od lipnja do kasne jeseni, kada se u biljke nije još razvila stabljika, tj. u biljke koja ima samo listove.

Ljekovito djelovanje: rotkva je korisna u liječenju bolesti žučnih kamenaca i pijeska. Svježi sok rotkve djeluje na izlučivanje žuči i veoma je dobar za liječenje upale žučnog mjehura, a pomiješan s medom koristi se za liječenje katara bronha i hripavca.

RUSOMACA — capsella bursa pastoris

Prilog u boji XXI, sl. 1

Drugi nazivi: čobanska torba, čobanska torbica, gusomača, gudomok, česlika, goramuk, hoću-neću, kesica, pastirska torbica, rosomača, skrižan, surlin.

Opis biljke: rusomača je uglavnom dvogodišnja biljka s vretenastim korijenom i uspravnom stabljikom visine do 40 cm. Listovi su prizemni, većinom perasto rascijepljeni što tvore raširenu rozetu. Listovi na stabljici su nerazvijeni i suličasto produženi. Gomji dio stabljike nosi bijele sitne grozdasto složene cvjetice. Plod je naopako okrenuta plosnata trokutna komušica s uskim pretincem.

Vrijeme cvatnje: od travnja do kasne jeseni.

Staniste: raste kao dosadan korov na pustom, obrađenom i neobrađenom zemljištu. Na obrađenom zemljištu razvija se rnnogo jača biljka nego na neobrađenom.

Ljekoviti dio biljke: za lijek skuplja se za vrijeme cvatnje cijela biljka sa cvjetovima, listovima i komušicama. Suši se u hladu, nakon čega se sitno izreže i pohranjuje u tamne staklene posude.

Ljekovito djelovanje: rusomača je još u srednjem vijeku bila poznata kao veoma korisna Ijekovita biljka što djeluje na zaustavljanje krvarenja, protiv krvavog mokrenja, kod prejake menstruacije. krvarenja iz nosa i za zaustavljanje krvi iz rana koje jako krvare. Po tim je svojstvima rusomača i danas poznata. Steže krvne sudove te se zbog toga koristi kod zaustavljanja krvarenja želuca, crijeva, nosa i rana te bubrega, pluća i maternice. Rusomača u sebi ima tvar koja djeluje na ritmičko skupljanje mišićne materije i na peristaltiku crijeva te se koristi kao sredstvo za pospješivanje trudova i olakšanje porođaja, zatim kod lijenih i sporih crijeva te za pospješivanje stolice. Posebno Ijekovito djeluje u reguliranju krvnog tlaka, bez obzira radi li se o visokom ili niskom. Pomiješana s drugim Ijekovitim biljkama koristi se u liječenju mnogih bolesti.

RUŽA VRTNA — rosa centifolia

Drugi nazivi: majska ruža, mirišljavka, mža stolistica.

Opis biljke: ruža vrtna trajna je biljka koje grm naraste i do 2 metra. Pojedine vrste ruža uzgajaju se u obliku drveta. Danas se uzgaja nekoliko tisuća vrsta ruža. Listovi su golemi. Perasti listići s donje strane su svjetliji, trepavičasto i jednostruko nazubljeni. Prvobitna boja ružinog cvijeta bila je ružičasta, no danas postoje ruže različitih veličina cvjetova i boja. Cvjetovi imaju veliki broj cvjetnih latica i prašnika. Pojedine vrste neobično su ugodna i lijepa mirisa, a okusa blagog koji lagano steže.

Vrijeme cvatnje: pojedine vrste ruža cvjetaju od svibnja do prvih mrazova, tj. do kasne jeseni. Potječe iz Perzije.

Ljekoviti dio biljke: za lijek skupljaju se latice u punom cvatu i po suhom vremenu.

Ljekovito djelovanje: čaj od latica ruže preporučuje se kao sredstvo za čišćenje krvi. Taj čaj lagano otvara, pa se koristi kod žutice, prekomjerne menstruacije, nesvjestice, vrtoglavice i glavo-bolje. Latice ruže veoma su korisne kao sredstvo za jačanje srca i živaca. Izvana koriste se latice ruže u obliku obloga kod vrbanca.

RUŽMARIN — *rosmarinus officinalis*

Prilog u boji XX, sl. 3

Drugi nazivi: rozmarin, rosmarin, rožmarin, rusmarin, ruzmarin, ruzman, zimorad.

Opis biljke: ružmarin je razgranjena grmovita biljka koja je i zimi zelena. Listovi su nasuprotni, sjedeći. kožasti, čvrsti i uski, dužine 2 do 3 cm. Rubovi listova su cijeli i prema dolje savijeni. Gornja strana lista tamnozelene je boje, a donja sivo-bijela i lagano pustenasta. Između listova, na krajevima ogranaka razvijaju se pršljenasto na malim peteljka ljubičasto-plavi cvjetovi. Jakog su mirisa, nalik na kamfor, a okusa ljutog, aromatičnog i malo gorkog.

Vrífeme cvatnje: od ožujka do svibnja, gdjekad po drugi put u rujnu.

Stanište: nalazi se na osunčanim i kamenitim stranama obalnog područja i otoka, a kao ukrasna biljka uzgaja se po vrtovima, par-kovima i u loncima. Osjetljiv je na mraz te ga je potrebno zaštititi.

Ljekoviti dijelovi biljke: za lijek skupljaju se cvjetovi, izdanci u cvatu i listovi. Cvjetovi i biljka u cvatu sabiru se u travnju i svibnju, a suše u hladu. Čuvaju se u zatvorenim posudama, kao i druge biljke koje hlape.

Ljekovito djelovanje: ružmarin je veoma koristan kao lijek za poboljšanje cirkulacije krvi, za liječenje slabe probave i tromosti želuca i anemije. Biljka djeluje na poboljšanje funkcije jetre i pražnjenja žučnog mjehura, a to, pak, djeluje na opće poboljšanje cijelog organizma. Koristi se za liječenje uzetosti, reumatizma mišića, živčanih bolova, glavobolje te duševne i tjelesne iznemoglosti. Koristi se i kao sredstvo za poboljšanje vida. Za upotrebu iznutra priprema se čaj, a za upotrebu izvana alkoholna otopina što služi kao sredstvo za masažu.

SADRŽAJ

Predgovor	5
Lvod	7
Bolcsti krvi	11
Dolcsti dišnih organa	17
Bolesti srca i krvnih žila	40
Bulesti probavnih organa	59
Bolesti bubrega i mokraćnih kanala	92
Bolesti oka	105
Bolesti uha	117
Bolesti živčanog sistema	126
Bolesti kože	172
Bolesti kostiju i zglobova	194
Druge bolesti	272
Pi-evcntivna zaštita ljudskog organizma	237
Ljekovito bilje	261
Kazalo bolesti	341
Kazalo narodnih naziva biljaka	349
Kazalo latinskih naziva biljaka	361

BILJAKA

A

ač 314
ak 274
akčenac 313
aloja kaktus 37
alpska ruja 266
anason 267
anđelika 266
andeoski korijen 266
andeosko drvo 266
angelika 214, 266
anis 63, 267
aniS 267
aptovina 181
arič 267
ariš 79, 129, 225, 267
ariševina 267
arnika 13, 45, 57, 129, 150 268

baban 284 babina duša 305 babina dušica 305 babkovina 328 baldrijan 311 baz 339 baza 339 *bazga* 339 bazgovina 339
bedreničak 332 *bedrenika obična* 230, 269 bekturan 163, 179, 199, 205 bela rada 295 beloperka 277 beluš 334 *betonika* 150,
269 betunika 269 bijela gorčica 102 bijeli bor 271
bijela drača 281
bijeli glog 281
bijeli **luk** 18, 20, 23, 24, 27, 32, 33, 37,
38, 69, 80, 84, 86, 98, 103, 131, 147,
149, 160, 197, 210 bijeli tm 281 bijelo žito 287 bileć 310 bili sliz 330 bistrice 331 bjelokopitnjak 318 blitva 84, 85 bodič
334
bogoridični lan 298 bogorodična trava 290 bokvica 38, 113, 120, 121.122, 143, 146,
147. 186. 188, 191, 195, 205. 210, 221 *bokvica muška* 27, 29, 30, 32, 33, 35,
36. 46, 52, 66, 78, 93, 94, 95, 99, 102,
118, 121, 131, 172, 185, 196, 214, 223,
250. 270 *bokvica ienska* 29, 35, 36, 52, 78, 95,
96, 102. 104, 113, 129, 185, 192, 196,
223, 270 *bor obični* 14, 15, 65, 183, 206, 208,
²⁷¹ borač 336
boraka 336
boraša 336
boražina 336
boričak 321
borovac 325
borovica 325
borovinka 271
borovnica 27, 45, 61, 65, 68, 79, 80,
112. 120, 145, 151, 205, 216, 217, 224,
225, 232, 233, 250, 277 borovnjača 271 *bosiljak* 205, 207, 272 bosilje 272 bosioč 272 brebenica 328

brekinja 147
brestova ostruga 297
brez 272
breza 52, 53, 54, 57, 65, 100, 101, 103,
142, 143, 144, 194, 200, 202, 214, 232,
233, 272 brezina 337 brezuša 272 brin 325 brina 325 briza 272 brizovina 272 broćac 285 broćnica 319 broćenika 319 broćika 285, 319
broćika žuta 131, 140, 167 brđanka 14, 134, 136, 198, 268 *brsljan* 82, 217, 227, 273 brusnica 271 bukvica 270

C

celer 12, 13, 93, 95, 129, 144, 161, 221, 232, 235. 274
celon 274
cikla 13, 21, 66, 95, 156, 217, 246, 274
cikorija 293
cmilić 276
crljena blitva 274
crna bazga 339
crna borovnica 271

crna gorušica 282
cma jagoda 282
crna nana 310
cma slačica 282
crna smreka 325
crna smrekinja 325
cma zova 339
cmi sljez 330
cmi tm 170, 178
crvena kupina 306
crvena metvica 269
crvena repa 274
crvenac 303
crveni luk 13, 16, 20, 32, 33, 67, 71, 80, 82, 86, 107, 128, 139, 151, 160, 175, 181, 197, 214, 219, 242
crveni glog 281
crvotočina 21, 36, 49, 52, 61, 62, 63,
90, 103, 118, 120, 122, 123, 152, 178,
185, 188, 235, 275 cveka 274 cvekla 274

C

čam 271
čelina trava 307
čelinjak 307
čereviz 274
česan 302
česan luk 302
češlika 323
česmigan 328
češanj 302
česnjak 302
čičak 29, 47, 61, 63, 69, 86, 87, 138,
144, 174, 199, 200, 213, 223, 224, 275 čičak zeleni 275 čistac 269
čobanska torba 323 čobanska torba 323 čokot 335 čubrić 305 *čuvarkuća* 120, 150, 276

D

dan i noć 304
despik 299
dinjica 183, 277
divizma 19, 70, 181, 214, 216, 277
divlja ločika 293
divlja magrinja 308
divlja mirođija 292
divlja pirevina 266
divlja ruža 319
divlje smilje 276
divlji bor 271
divlji bosiljak 305
divlji broć 299, 319
divlji kumin 291
divlji lan 298
divlji papel 330
divlji radič 293
divlji slezenovac 330
divlji šipak 329
divlji šljez 330
divlji tabak 277
incura 31, 46, 47, 51, 52, 54, 80, 84,
142, 153, 205, 231, 300 *lipa* 14, 19, 28, 42, 75, 79, 80, 90, 113,
129, 153, 163, 232, 241, 301 lipa velelista 301 lipac 301 lipolist 301 lisac 317 lisičina 336 lisičjak 275 lisičji rep 275 lišac 317 litica 289
loboda 80 *lopoč* 302 lovorika 203 loza 335 lučevina 271 *luk bijeli* 302 *luk crveni* 303 luk česan 302 luk češnjak 302 lužni hrast 283

LJ

Ijekovita slavulja 288
Ijeska 229
Ijubica 303
Ijubica mirisna 110, 129, 140, 152, 153,

157, 161, 162, 164, 303 Ijubica pčelinja 110, 222 Ijubičica mirisna 303

M

maca 336
macesan 267
macina trava 219, 229, 230
mačuhica 53, 104, 304
mačja djetelina 278
mačja trava 311
mačuha 304
mađal 290
mađarka 331
mahuna 143, 207, 232, 233
majčina dusica 13, 18, 19, 24, 27, 28, 31, 34, 37, 38, 48, 51, 52, 56, 63, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 76, 79, 85—87, 90, 93—95, 97, 99, 101, 103, 112, 115, 118, 122, 125, 128. 130, 132, 134, 135, 140, 142, 144, 152, 154, 157, 162, 163, 164, 165, 167, 168, 170, 171, 174, 181, 191, 192, 201, 202, 205, 206, 207, 214, 218, 219, 218—222, 227—229 231, 232, 235. 236, 243. 250. 305
majdonos 314
majkina dušica 305
majorana 305
rnajska ruža 323
mala bokvica 270
mali vrisak 337
malina 306
malina planinska 306
rnargetica 295
marinka 299
marulja 311
maslačak 16
masliđan 272
maslina 307
maslinka 307
materina 305
materinka 305
matemjak 289, 307
matičnik 307
matičnjak 22, 41—45, 56, 66, 71, 73, 74, 116, 120, 124, 128, 130—132, 134, 136. 140, 142, 146, 147, 149, 150, 153, 155, 157, 159, 160, 161, 166, 167, 179, 181, 195. 217, 219, 221, 229, 230, 232, 235, 245, 247, 250, 307
majuran mirišljavak 305
mažuran 305
maiurana 305
međunica 317
međunika 317
medvede groide 56, 67, 94, 100, 101, 202, 308
međvedovo uho 308
međvjetka 308
melekuša 303
melisa 307
metlika 272
metva 310
metvica 310
metvica nana 309
miloduh 28, 45, 49, 52, 57, 123, 133, 309
mirisava trska 284
mirisni despih
mirisni korijen 284
mirišljavka 323
mišjakinja 41
mlivnjak 308

Sparoga 80, 85, 89 *šparoga vrlina* 334 *stavelj* 85, 184, 231 šumski bor 271 šutkavac 319

T

tavžentroža 289
tđenak 289
tetrljan 311
tikva 80, 139
timijan 12, 13, 19, 25, 27, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 41, 53, 54, 57, 93—95, 100, 102, 103, 118, 122, 131, 133, 143—146, 151, 153, 156, 160, 169, 173, 180, 185, 186, 188. 191, 195, 202, 206, 210, 225, 227, 233, 235
titrica 289
trava od groznice 289

trava od gufe 317
trava od kile 291
trava od rosopasa 321
trava od srca 315, 327
trava od žutice 321
fratinčica 295
trbulja vodena 19, 27, 36, 195, 206, 210, 214, 332
trlinka 332
trn crni 18, 41, 60, 83, 137, 146, 332
trnovina 332
tmina 14, 332
trujina 332
trpiitac miiški 270
trpiitac veliki 270
trs 335
trupka 322
lunca 316, 319
turska pšenica 296
turska trava 291
turščak 312
tušt 8, 69, 85

U

uhovnik 276 ulika 307 uljenika 307 usjevna zob 339 uvara 276

V

vakčenac 313
valerijana 311
velika bokvica 270
velika kopriva 294
velika siljevina 269
veliki čičak 275
veliki gavez 280
veliki korijen 312
veliki lepuh 275
veliki sliz 330
veliko sito 334
veliko zelje 312
venja 325
veprina 287
veprovac 268
veprovina 287
vidac 109, 114, 333
vija 334
vilino sito 198, 334
vmova loza 12, 15, 21, 45, 49, 53, 79,
133, 150, 161, 198, 200, 205, 217, 218,
222, 234, 246, 335 vodena metvica 310 vodeni morač 332 *volujsko uho* 77, 336 volovski jezik 336 vošće 319 vrani luk
325 vrba 11, 12, 15, 40, 41, 44—46, 49, 51—
—55, 57, 68, 73, 74, 82, 83, 96, 102, 124, 130, 133, 137, 142, 143, 149, 156, 162—164, 167, 169, 176, 177, 179, 186, 206,
207, 220, 227, 231, 235, 241, 245, 247
vrba 11, 12, 15, 31, 44, 46, 51, 53, 55, 56, 60, 66, 71, 74, 83, 128, 136, 137, 149, 150, 157, 163, 183, 201, 206, 230, 232, 233,
245, 247, 249
vrba i va 336
vrbica 318, 336
vrijesak 12, 15, 40, 41, 44—46, 49, 51—
—55, 57, 68, 73, 74, 82, 83, 96, 102, 124, 130, 133, 137, 142, 143, 149, 156, 162, 163, 164, 167, 169, 176, 177, 179, 186,
206, 207, 220, 227, 231, 235, 241, 245, 247
vrijesak krški 337
vučji rep 337
vučji zub 268

Z

zečja djetelina 278 *zeč'ji trn* 23, 24, 30, 33, 46, 48, 80, 100,
103, 142—144, 173, 224, 227, 232, 233,
338 zelen 314 zelena 274 zimorad 310, 324 zimska lipa 301 *ilatica s kamena* 46, 77, 82, 83, 166,

247, 250, 338 zlatna kitica 289 *zlatnjak* 338 zmijina mahovina 275 zmijino mlijeko 321 zmijsko grožđe 321 *wb* 38, 39, 81, 104, 184, 189, 195, 216,

222, 234, 339 zova 339 zovika 339 *zovina* 15, 18, 27, 31, 35, 80, 96, 106,
123, 136, 147, 153, 155, 157, 170, 175, 178, 191, 196, 210, 213, 218, 219, 228, 229, 231, 232, 236, 241, 250, 339
zrnata jabuka 328
zubača 316
zvjezdani 48

2

žalfija 288 žara 294 žigeričnjak 317 žilovlak 270 žućenica 293 *žuta broćika* 285 žuta trava 321 žutelj 310 žutica 328 *iutika*
328 žutika česnika. 314 žutika trpka 328

SALEP — orchis morio

Prilog u boji **XXI**, sl. 2

Drugi nazivi: kaćun, vrani luk, kukovec.

Opis biljke: salep je višegodišnja zeljasta biljka s uspravnom stabljikom visine do 35 cm. Listovi su sabljasti i sočni. Cvjetiči su bijeli ili ružičasti, skupljeni u klas. Ima dva gomolja. Raste na vlažnim i suhim mjestima, u planinama, kraj potoka i na vodoplavnim livadama.

Ljekoviti dio biljke: za lijek koriste se gomolji.

Ljekovito djelovanje: salep koristi se kao lijek protiv katara i dječjih proljeva. Pomiješan s drugim ljekovitim biljkama koristi se u liječenju mnogih drugih bolesti.

posebni dio KZ- ne, osim glave u kojoj se nalazi k.d. koje si dobio u predmetu za pisanje presude. E tu ti također igra ulogu tko će te pitati. Dakle: posebni dio učiš samo vezano uz presudu. Što se tiče ovršnog postupka, istina je da ne treba puno, pitaju osnovno, jer im je svima ionako važnije da dobro vladaš parničnim postupkom. Ovršno ti preporučujem da radiš po pitanjima.

To je nažalost cijelina koja se čini manja od drugih, ali je zato detaljna. Što znači da su svi ti zakoni bilo iz ustava bilo iz organizacije pravosuđa kratki, ali zato po njima filozofiraju u detalje. Pogledaj si pitanja tu na forumu pa ćeš dobiti sliku tko koliko detaljizira. Ja bi rekla, a koliko sam vidjela kada sam i ja polagala, najbolji ispitivač je Gagro. On pita jednostavno i nedetaljno, a promašaje i neka neznanja ne zamjera previše. Ostali ispitivači Lauc, Jug pitaju dosta detalja. Osobitno Lauc koji pita Zakon o vladi koji nitko drugi osim njega ne pita. Kada vidiš pitanja tu na forumu biti će ti kristalno jasno da se iz toga predmeta pitaju svi pobrojeni zakoni, a ustav im je očito zlatno slovo jer ga za sve osim za Gagru treba znati, pa ne pretjerujem, kada kažem napamet....Sretno

ŠEĆERNA BOLEST (DIJABETES)

Sastav čaja:

60 g listova borovnice

60 g listova kupine

60 g komušme od mahuna

60 g koprive

40 g cvjetova kunice

40 g listova šumske jagode

40 g listova duda (murve)

20 g konjogriza

20 g listova vinove loze

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 10 g mješavine trava i kuhati na tihoj vatri 1 minutu. Kad se čaj ohladi, procijediti ga u bocu i piti u jednakim vremenskim razmacima po 1 dcl — dnevno 1 litru. Umjesto vode piti slabi čaj od iste mješavine trava ili

uvarak od zobi i ječmene slame: u 2 litre hladne vode preko noći namočiti 250 g zobi i 30 g ječmene slame. Ujutro staviti na laganu vatru i kuhati poklopljeno 1/2 sata. Kad se čaj ohladi, pije se uz dodatak nekoliko kapi svježeg limunovog soka.

Jesti što više zelen, posebno divlje zelje. Izbjegavati zelen prihranjivanu umjetnom gnojivom. Jestiti manje količine raženog, jako pečenog kruha. Od mesa jesti kuhanu teletinu i janjetinu. Tijesto svesti na najmanju mjeru. Potpuno je zabranjeno jesti med, šećer, bijeli i polubijeli kruh, pečenja i obilata jela. Sladiti samo sahari-nom (što manje). Što više kretati se na čistom zraku, ponajbolje u šumi.

ZAUSTAVLJANJE ŠTUCANJA

1. Smiješati i pojesti jušnu žlicu meda i jušnu žlicu domaćeg vinskog octa — 3 puta dnevno u toku 1 sata.

2. Kocku šećera natopiti u vinskom octu i pojesti — 2 puta u toku 1 sata.

3. Smiješati i popiti jušnu žlicu domaćeg vinskog octa i jušnu žlicu jako hladne vode — 3 puta u toku 1/2 sata.

Dragi kolege/ice,

Uskoro počinju pripreme za polaganje pravosudnog ispita u Komori. Zanima me, kakva iskustva imate, da li su predavanja zanimljiva (obzirom na činjenicu da traju od jutra do navečer), da li su predavači isti kao i na pravosudnom.... i čega se god još sjetite.

otići prvi dan kada će ti dati raspored. Vidjet ćeš tko predaje, i kakav je plan predavanja. Ima gomilu predmeta, od kojih na neka ne moraš nužno ići slušati jer neki predavači čitaju zakon i ne otkrivaju toplu vodu. Svakako treba slušati kazneno materijalno, jer ga predaje Garacićka, pa ako pažljivo pratiš, bit će ti od velike koristi na ispitu. Naročito kod nje. Izdvoji vremena koliko možeš, oboružaj se strpljenjem i koncentracijom, i neće ti biti krivo.

A nijedna informacija koju tamo čuješ neće ti biti suvišna. Jedino, ako Drakulić još drži predavanja (ko u studenom) to bolje preskoči jer sam ja kasnije naišao na dosta netočnosti u njegovim predavanjima - rađena su po starim zakonima.

Jesenković je grozno dosadan, ali ima par stvari koje kaže, a koje treba znat.

SIMŠIR DIVLJI ili ŽUTIKA — *berberis vulgaris*

Drugi na.T.ivi: babkovina, brebenika, česmigam, šimširika, šimširovo drvo, žutica, žutika trpka.

Opis biljke: dok je drvo mlado, grane šimšira divljeg ili žutike crvenkaste su boje i nalik na šibe. Poslije odrvene i dobiju prlja-vosivu boju. Listovi se djelomice pretvaraju u trodijelno tmje. Kratki izdanci razvijaju listove koji se nalaze u čupercima, jajasti su i na rubu nazubljeni.

Cvjetovi su žuti i vise u grozdovima. Plodovi su svijetlocrvene boje, bubičasti i valjkastog oblika.

Vrijeme cvatnje: u svibnju i lipnju. Bobe dozrijevaju u kolovozu i rujnu. Zrele bobe imaju ugodan kiselkast okus.

Stanlšte: žutika je veoma rasprostranjena po cijeloj Evropi. U našim je krajevima ima u priličnim količinama, a raste po živicama, uz rubove šuma, u šikarama i drugdje. Njome se podižu žive ograde.

Ljekoviti dijelovi biljke: u kolovozu i rujnu sabiru se bobe i kora, a korijen u kasnu jesen. Bobe se sabiru u kasnu jesen bez peteljke, a nakon što se posuši, moraju zadržati svoju prirodnu crvenu boju.

Ljekovito djelovanje: žutika pospješuje izlučivanje žuči, proširuje krvne žile i time pospješuje cirkulaciju krvi uz istodobno sniženje krvnog tlaka. Isto tako, korisna je u liječenju bolesti žuči, jetre i proljeva. Pomiješana s drugim ljekovitim biljkama koristi se u liječenju mnoštva drugih bolesti.

ŠIPURIKA ili ŠIPAK — *rosa canina*

Prilog u boji XXII, sl. 3

Drugi nazivi: divlji šipak, divlja ruža, pasja drača, pasja ruža, srbiguzica, šipurina, šepurika.

Opis biljke: šipurika ili šipak trajan je grm visine 2 do 3 metra. U prvoj godini pojavljuju se uspravni izboji što se, u sljedećim godinama, razgranjuju u mnogobrojne povinute i viseće grane. Čitav grm obrastao je oštrim i prema dolje svinutim bodljikama. Listovi su neparno perasti, a listići jajastog oblika i oštro nazubljeni. Cvjetovi su bijele do bijelo-ružičaste boje. Plodovi su jajastog oblika, svijetlocrvene boje, a sadrže veliki broj tvrdih sjemenki. Cvjetovi su ugodna mirisa, a plodovi kiselkasto-slatka okusa što steže. Sjemenke su bez mirisa, ali zato čaj ima veoma ugodan miris.

Vrijeme cvatnje: raste na krčevinama i živicama, među grmljem, uz ograde te na pašnjacima nizinskog i brdskog područja. Raste na kamenitoj podlozi, samo što je plod znatno manji.

Ljekoviti dijelovi biljke: za lijek sabiru se plodovi i cvjetne latice. Plodovi sabiru se od kolovoza, za koje vrijeme moraju biti svijetlocrvene boje i tvrdi.

Ljekovito djelovanje: šipurika je ljekovita biljka koja, uz crni ribiz, ima najviše C vitamina. Posebno je važno što kuhanjem šipurika ne gubi taj vitamin. Čaj se preporuča majkama za vrijeme dojenja. Proizvodi od šipurike otklanjaju tzv. proljetni umor, malaksalost, bljedolikost i nevoljkost kao i sve ostale tegobe povezane s pomanjkanjem vitamina C. Šipurika povoljno djeluje na probavni trakt i na izlučivanje mokraće bez ikakvih nadražaja bubrega. Čaj od šipurike preporuča se za sprečavanje kamenaca u bubrezima i mokraćnim kanalima. Isto tako, djeluje na čišćenje krvi, a koristi se kod upalnih procesa bubrega, bubrežne nakapnice i mjehura. Cvjetne latice šipurike upotrebljavaju se za pripremanje čaja kod krvarenja iz želuca, crijeva, pluća i hemoroida kao i protiv proljeva i želučanih grčeva. Pomiješana s drugim biljkama koristi se u liječenju mnogih drugih bolesti.

Bolest nastaje zamućenjem očne leće, tj. prozirnog tijela između prednje i stražnje očne komorice. Leća prima zrake svjetlosti i propušta ih do mrežnice. Bolest je prilično učestala, a napada starije ljude — zbog čega se zove staračkom mrenom. Uzroci bolesti nisu uvijek poznati. Pretpostavlja se da u većini slučajeva do bolesti dovode smetnje u razmjeni tvari u organizmu, posebice šećerna bolest Staračkoj mreni u mladenačkoj dobi pridonose povrede i izlaganje vrućini. Ozljede leće mogu izazvati očnu mrenu. Mrenasto oku ne posjeduje više crnu nego sivobijelu zjenicu koja je izgubila svoju boju zbog zamućene i neprozirne leće što leži iza nje. Kad se zamu ti, zahvati središte leće; ona postaje neprozirnom, a vid slabi. Naposljetku, čovjek može još razlikovati svjetlost i tamu, dok osobe i predmete više ne vidi. To je tzv. mrenasta sljepoća.

Mrena, posebice staračka, polagano se razvija tako da prudu godine a da se bolest ne mijenja. U mlađih ljudi razvija se br/e.

Liječenje

Pripremati umjeren čaj od mješavine jednakih količina konjogriza i kunice. Čaj se pije hladan 3 puta dnevno po 1 dcl. Preporuča se zasladiti ga medom i svježim limunovim sokom. Sto više jesti voća i povrća. Obavezno piti sok iz naribane mrkve. Sok mora biti svježe ocijeđen, jedan dan se sladi medom, a drugi šećerom — naizmjenično dok traje liječenje. Recepturu koristiti mjesec dana nakon čega je potreban operativni zahvat.

ZELENA MRENA (GLAUKOM)

Svojim nazivom bolest kao da nalikuje sivoj mreni, no radi se o dvije sasvim različite bolesti. Zelena mrena nastaje pojačanim pritiskom tekućine što se nalazi u očnoj jabučici. Očna jabučica otvrdne, a zjenica postaje zelenkastom, odakle i ime — zelena mrena.

Bolest uglavnom napada starije ljude. Najčešće obole oba oka i — jedno za drugim. Vrijeme između oboljenja jednog i drugog oka je neodređeno — od nekoliko sati do nekoliko dana i godina. Bolest se pojavljuje u dva vida: jedan je nagao i žestok, a drugi postupan i polagan — kroničan. Prvi počinje bolovima u oku, glavoboljom i vidnim smetnjama što se očituju u pojavi obojenih krugova, svjetlećih plamenova i zamagljenih slika. Oko je ponešto crveno, a zjenica rasirena. Napadi se često ponavljaju a da za sobom ne ostavljaju nikakvih osobitih posljedica. Međutim, poslije njih dolazi glavni napad — upaljivi glaukom što počinje žestokim bolovima koji za-hvaćaju polovicu glave. Bolovi postaju tako žestoki da se dolazi na pomisao da se radi o oboljenju mozga. Čest je slučaj da se taj akutni napad teško razlikuje od opće bolesti. Oko može oslijepiti.

Nasuprot akutnom, upaljivom glaukomu, kronični, jednostavni glaukom je tako usporenog razvoja da se njegove posljedice opažaju tek onda kada su se pojavile ozbiljne promjene na oku. Čest je slučaj da bolesnici dolaze liječniku radi naočala, a ustanovi se da se radi o teškom oboljenju glaukoma.

Liječenje

Sastav čaja:

30 g cvjetova gloga

30 g listova masline

30 g stabljike majčine dušice

30 g cvjetova kamilice

Pripremanje i primjena čaja:

Trave jako usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 5 g mješavine i kuhati poklopljeno 1 minutu. Ohladiti poklopljeno i procijediti u tamnu bocu te držati začepljeno na hladnom i tamnom mjestu. Piti 3 puta dnevno po 1 dcl prije jela i 1/2 dcl poslije jela. Jedan dan, poslije svih napitaka uzima se i srednja žlica maslinova ulja, a drugi dan srednja žlica meda i svježe ocijeđena limunovog soka.

Izbjegavati jaku svjetlost, vjetar i prašinu. Odbaciti jako slanu hranu, alkohol i crnu kavu; paziti da stolica bude uredna (mekana).

SLABA FUNKCIJA ŽUČI BEZ UPALE

Sastav čaja:

40 g korijena krkovine

40 g korijena konjogriza

40 g korijena koprive
30 g stabljike kunice
30 g listova pitome nane

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati. U 1 litru vode namočiti 10 g mješavine trava i pustiti preko noći. Ujutro kuhati na laganoj vatri, s time da ključa 1/2 minute. Kad se čaj ohladi, procijediti ga u tamnu bocu i piti po 1 dcl prije i poslije jela. Poslije svakog napitka uzeti srednju žlicu rafiniranog maslinovog ulja. Preostalu količinu od 4 dcl čaja popiti u toku dana umjesto vode.

Hranu pripremati na biljnom ulju, bez zapržavanja, jako raskuhanu i bez mnogo soli. Jestu mlaku hranu. Zabranjeno je jesti konzervirane prerađevine, jaja i kore od voća i povrća, a posebno piti kavu i alkohol te pušiti cigarete.

NAPAD ZUČI U KOJOJ NEMA KAMENA (PRESAVIJENA 2UC)

Sastav čaja:

100 g stucanoga lanenog sjemena
100 g stabljike gorušice
50 g cvjetova i listova kantarije muške
50 g stabljike rosopasa 20 g listova pelma

Pripremanje i primjena čaja:

Laneno sjeme samljeti ili stucati. Druge trave jako usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 10 g mješavine i kuhati poklopljeno 2 minute. Kad se čaj ohladi, procijediti ga u bocu i piti po 1 dcl prije i poslije jela. Iza svih napitaka uzeti po malu žlicu maslinova ulja. Ulje se može pomiješati s hranom. Preostalu količinu čaja piti između obroka umjesto vode. Ishrana i sve druge upute kao kod liječenja upale žuči.

Za liječenje bolesti korisno može poslužiti sljedeća mješavina trava:

40 g sjemena čička
40 g sjemena lana
40 g sjemena hmelja
40 g korijena koprive
40 g korijena slatke paprati
40 g cvjetova i listova kunice
40 g cvjetova i listova kantarije muske

Čaj se priprema i upotrebljava kao kod prethodne recepture. Isto je s ishranom i drugim uputama.

SLABOST NOGU U STARIJIH LJUDI

Osnovni preduvjet svakog liječenja: odbaciti jake začine, masnoće životinjskog porijekla, cigarete i alkohol.

1. Uvečer prije spavanja oprati noge u mlakoj vodi i posušiti ih trljanjem. Zatim noge namazati rakijom lozovačom i lagano trljati da se samo od sebe osuši. Poslije toga lagano namazati maslinovim uljem, umotati pamučnom krpom i ležati na tvrdoj postelji.

2. U bocu od 2 litre staviti po 20 g stabljike vrijeska i stabljike majčine dušice i 100 g stucanih plodova divljeg kestena. Na mješavini uliti domaću rakiju lozovaču ili alkohol jačine 35 vol.% i ispuniti bocu do vrha. Začepiti i ostaviti na sobnoj temperaturi 7 dana. Svaku večer prije spavanja tekućinom masirati noge a zatim lagano izmasirati maslinovim uljem i umotati

pamučnim krpama. Osim toga, piti čaj i ishranu uskladiti prema recepturi za čišćenje krvi (str. 59).

VE NE NA NOGAMA

Ukoliko su vene izrazito vidljive s malim gukama (kvrgrama) plave i smeđe boje, preporučuje se operativni zahvat. Ukoliko se, međutim, radi o venama bez tih guka, oboljela mjesta potrebno je izmasirati i utrljati rakijom lozovačem. Nakon toga mješavinom jednakih količina vinskog octa i vode namazati bolesne dijelove i umotati ih pamučnim zavojem bez jačeg stezanja. Veći dio vremena provoditi ležeći ili sjedeći s malo podignutim nogama. Izbjegavati svaki naporan rad, osobito posao koji se obavlja hodajući ili stojeći.

U 1 litru domaće rakije lozovače staviti 4 g sitno isjeckanog korijena lincure, začepiti i ostaviti da stoji na sobnoj temperaturi 4 dana. U tom razdoblju više puta promućkati. Osobe koje ne uživaju alkohol, prije spavanja piju 1/2 dcl te rakije, a one koje uživaju, piju je dnevno 1 dcl.

SLABOUMNOST

Slaboumnost ili maloumnost je duševna bolest koja se očituje u duševnoj zaostalosti. Do zastoja u duševnom razvoju dolazi već u najranijem djetinjstvu. Slaboumnost može biti prirođena ili rano stečena. Među njima nema razlike, te se na temelju duševnih sposobnosti ne mogu dijeliti u posebne skupine. Podjela je moguća jedino po uzročnosti. Prirođena slaboumnost je naslijeđena, dok je rano stečena slaboumnost posljedica bolesti mozga u prvih mjesecima nakon porođaja. Duševna zaostalost bolesnog djeteta mjeri se s duševnim stanjem zdrava djeteta. Slaboumnost se očituje u otežanom shvaćanju, slabijem pamćenju, nemogućnosti razlikovanja bitnog od nebitnog, dok su osjećaji potpuno površni. Bolesnici su lakovjerni i lako se daju nagovoriti na bilo što.

Liječenje

Tijelo oboljenja nema nekog osobitog uspjeha. No svako znatnije poboljšanje predstavljat će uspjeh. Poboljšanje će se osjetiti ako se redovito pije umjereno pripremljen čaj od mješavine jednakih količina listova matičnjaka, listova i cvjetova dubčaca i cvjetova kunice. Čaj se pije hladan i nezaslađen, s time što manja djeca piju 3 puta dnevno po 1/2 dcl prije i poslije jela, a starija djeca 3 puta dnevno po 1 dcl prije i poslije jela.

Tim bolesnicima može pomoći pravilna ishrana. Zato je potrebno jesti jako raskuhanu hranu sa što više voća i povrća, posebice divljeg zelja.

Još u najranijem djetinjstvu bolesnoj djeci je potrebno posvetiti punu pažnju u pogledu njihova psihičkog i fizičkog odgoja. Zato s njima treba raditi najraznovrsnije vježbe i što više izvoditi ih na čistom zraku. Usmjeravati ih na ono za što pokazuju određeni smisao kako bi kasnije u određenom zanimanju postigli potrebnu samostalnost. Kad dijete odraste, potrebno ga je uključiti u specijalne škole koje obrazuju i odgajaju mentalno zaostalu djecu.

SLIHNI ČEPOVI

Postoje ljudi u kojih tijelo izlučuje mnogo masti iz kože vanjskog slušnog kanala. To je sluh ili slušna mazproizvod lojnih žlijezda, pomiješan ljuskama kože i dlačicama. Dok se vanjski slušni kanal redovito čisti, dotle nema smetnji. Međutim, čim se zapusti te se nakupi maz, ona otvrdne poput čepa i ispunjava slušni kanal. Posljedice toga su naglušnost, zujanje u ušima, neugodan osjećaj pritiska i težine u glavi.

Mnogi ljudi umišljaju da teško boluju od bolesti uha, međutim, čim im se sluhni čep izvadi, sluh im se vraća. Potrebno je, dakle, uho pažljivo čistiti pa neće biti naglušnosti.

Liječenje

Namočiti 20 g cvjetova i listova kunice u 2 litre prukuhane i ohlađene vode i držati preko noći do jutra, a zatim staviti na tihu vatru da kuha poklopljeno 5 minuta. Pumpicom isprati uši. U nedostatku kunice, uho se može ispirati prokuhanom mlakom vodom. Ispirati prije spavanja, no može i za dana, s time da se nakon

ispiranja ostane 8 sati u prostoriji bez propuha. (Ako uz ušnu mast postoji i gnojna upala uha, nije preporučljivo da si sami ispirate mast iz uha.)

STRANA TIJELA U SLUSNOM KANALU

Strana tijela u slušnom kanalu pojavljuju se najčešće u djece kojoj se u igri uši ispune raznim predmetima, kao što su grah, leća, kamenčići i sl., a kasnije ih ne mogu izvaditi. Događa se da ti predmeti ostaju veoma dugo vremena nezapaženi u uhu a da pri tome ne uzrokuju posebne smetnje. U uho ponekad ulaze kukci.

Te se nezgode ne liječe travama. Cim se primijeti strano tijelo u uhu, najbolje je potražiti liječničku pomoć. Liječnik će specijalnim instrumentima iz uha izvaditi predmete.

BOLESTI BUBNJICA

Najučestalije oboljenje bubnjića su razderine. One nastaju neposredno, poslije žestokog potresa uha od pada ili udarca, ili posredno, nakon što se izvadi strani predmet iz uha. Razderine bubnjića izazivaju jake bolove, kadšto vrtoglavicu, besvjesticu i povraćanje, što je ujedno i znak potresa mozga. Sluh je jako oštećen.

Liječenje

Sastav čaja:

30 g listova matičnjaka

30 g stabljike puzave pirike

20 g listova ili bobbe borovnice

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati, te pripremati umjeren čaj. Piti 3 puta dnevno prije i poslije jela po 1 dcl čaja.

Napitak se može zasladiti medom, a povremeno mu se može dodati i malo svježe ocijeđenog limunovog soka.

U uho ukapati 2 puta dnevno po 4 do 6 kapi kantaron ulja (može i maslinova ulja). Ne izlagati se propuhu i izbjegavati naporan fizički rad.

SLJEZ BIJELI — *althaea officinalis*

Prilog u boji XXII, sl. 4

Drugi nazivi: bili sliz, dobri slez, pitomi šljez, šljez, šljezovina, veliki sliz.

Opis biljke: bijeli sljez trajna je biljka s mesnatim, jakim i razgranatim korijenom bijele boje. Iz korijena izbijaju najprije zeleni i okruglasti listovi, a zatim nekoliko stabljika što dosežu visinu do 2 metra. Listovi na stabljici bili su prilično veliki, naborani, trokrpasti i debeli i s obje strane obrasli pustenim dlakama. Listovi su srebrnastosive ili sivo-zelene boje. Veliki cvjetovi pojavljuju se u naku-pinama, u pazušcima listova, a boja im je bijela do svijetlocrvena. Plodovi su nalik plodovima crnog sljeza, s tom razlikom da je vanjska čaška kod bijelog sljeza sastavljena iz mnogo ovršnih listova, dok se kod crnog sljeza sastoji samo od 2 do 3.

Vrijeme cvatnje: od lipnja do konca kolovoza.

Staniste: raste na nasipima, uz rijeke, u grabama, na vlažnim livadama i, općenito, na poplavljenim područjima. Uzgaja se i u vrtovima.

Ljekoviti dijelovi biljke: korijen se kopa u proljeće ili u jesen nakon cvatnje. Cvjetovi sabiru se za vrijeme cvatnje, a listovi u jesen (ne u proljeće) nakon cvatnje.

Ljekovito djelovanje biljke: u starom vijeku korijen bijelog sljeza bio je veoma cijenjen. Čaj od bijelog sljeza povoljno djeluje kod kašlja, bronhitisa i plućnog katara. Preporučuje se kao lijek kod bronhalne astme i početne tuberkuloze pluća, kod katara u mokraćnom mjehuru, bolnog mokrenja ili teškoga zadržavanja mo-kraće. Koristan je, također, u liječenju bolesti cijelog probavnog trakta, a posebice upale debelog crijeva (colitisa), proljeva, srdobolje, povraćanja s proljevom kod dojenčadi i dr. Pomiješan s drugim ljekovitim biljkama koristi se u liječenju drugih bolesti.

SLJEZ CRNI — malva silvestris

Drugi nazivi: crni sljez, divlji papel, divlji slezenovac, divlji šljez, planinska sliz, slizovača.

Opis biljke: crni sljez jednogodišnja je ili višegodišnja biljka iz čijeg podanka izbijaju, uglavnom, polegnute, razgranjene stabljike visine do 80 cm. Listovi su okruglog, srcastog ili bubrežastog oblika, krpasti i nazubljeni na dugačkim peteljka. Cvjetovi izbijaju iz lisnih pazušaca, imaju dvostruku čašku, a cvjetni listovi imaju 3 do 5 duguljastih pruga. Boja cvjetova ovisi o vrsti, a kreće se od plavkaste do ružičasto-crvene. Citava biljka je bez mirisa i neukusna, sluzava okusa.

Vrijeme cvatnje: od lipnja do sredine rujna, a plodovi sazrijevaju u kolovozu i rujnu.

Ljekoviti dijelovi biljke: od druge polovine lipnja do sredine rujna za lijek se sabiru, prije svega, listovi, a cvjetovi za vrierne cvatnje. Kadšto se sabiru korijen i sjeme. Korijen se kopa u ožujku, Iravnju i listopadu, a sjeme nakon sazrijevanja od kolovoza do rujna. Cvjetovi se smiju sabirati samo po suhoin vremenu, kada su potpuno otvoreni; suše se u hladu u veoma tankom sloju, a još bolje na toplom mjestu. Listovi se sabiru sa što kraćom peteljkom i suše u tankom sloju na prozračnom mjestu. Oboljeli i oštećeni listovi ne smiju se sabirati i upotrebljavati za lijek.

Ljekovito djelovanje: cmi sljez odavna se koristi za otklanjanje probavnih smetnji i rastvaranje sluzi. Čaj pripremljen na propisan način upotrebljava se za liječenje kaslja, katara, bronha, promuklosti, upale ždrijela, nadutosti pluća (emfizem) i kod katara pluća. Preporučuje se za liječenje griže, grčeva u želucu i crijevima, bolnog mokrenja i bolnog zaustavljanja mokraće.

SMETNJE U CIRKULACIJI KRV I U MOZGU

U prirodnom stanju mijenja se sadržaj krvi u rnozgu, a kod ozbiljnijih promjena nastupa bolesno stanje. Osnovne smetnje su besvjestica i kongestija (navala krvi u glavu).

BESVJESTICA

Nastaje zbog iznenadne praznine u mozgu kao posljedica jakog gubitka krvi od straha, jakih bolova, jakih proljeva i sl. Besvjestica je ili lagana, što brzo prolazi, ili duboka i dugotrajna, kad bolesnik izgleda kao da je mrtav. Koža je blijeda i hladna, a bilo (puls) jedva primjetljivo. Predznaci bolesti su većinom iznenadne vrtoglavice i jako udaranje srca, a bolesniku se zacrni pred očirna.

Liječenje

Sastav čaja:

30 g listova vinove loze

30 g listova i cvjetova kupine

30 g stabljike timijana

20 g stabljike odoljena
20 g listova i cvjetova vrijeska — plavoga cvijeta
20 g stucane smrekove cme bobe
20 g listova pelina
10 g listova kadulje

Pripremanje i primjena čaja:

Trave usitniti i smiješati. U 1 litru proključale vode staviti 10 g mješavine i kuhati poklopljeno 1/2 minute. Ohladiti poklopljeno i pretočiti u bocu. Piti 3 puta dnevno prije i poslije jela po 1 dcl čaja. Poslije svih napitaka, dakle, 6 puta dnevno, uzimati po 1 malu žlicu rafiniranog maslinovog ulja.

Isti čaj uzimati još 2 puta dnevno, u 10 i 16 sati, po 1/2 dcl. Čaj se može zasladiti medom ili šećerom.

Potrebno je kontrolirati krvni tlak te, ukoliko je nizak, umjesto navedenog čaja piti umjereno pripremljen čaj od mješavine jednakih dijelova majčine dušice i konjogriza. Uz to, dnevno popiti 2 šalice crne kave. Umjesto voća piti lagani čaj koji se priprema od mješavine jednakih količina trava: timijana, komorača, miloduha i plućnjaka.

Jesti kaloričnu i raskuhanu hranu s mnogo zelja. Obroci treba da budu obilni i učestaliji. Odbaciti žestoka pića i cigarete, a preporučuje se dnevno popiti do 1/2 litre dobrog cmog vina.

Obavezno je lagano vježbati na čistom zraku, a korisno je i planinariti.

SMOKVA — ficus carica

Drugi nazivi: smokvinica, smokvenica, figovnik.

Opis biljke: smokva je relativno nisko drvo s jako razgranjenom krošnjom. Starije grane sive su boje, a mlade tamnozelene. Listovi su naizmjenični, veliki i nepravilno usječeni. Na mladim granama pri dnu se nalaze zalisci. Cvjetovi smokve zatvoreni su omotačem kruškastog oblika. Od toga cvijeta poslije nastaje sočni plod s mnoštvom sjemenih koštica. Oplodnju vrše insekti u unutrašnjosti cvjetnog omotača.

Staniste: uzgajaju se u području Sredozemnog mora.

Ljekoviti dio biljke: za lijek koristi se svjež ili osušen plod.

Ljekovito djelovanje: plod smokve regulira probavu. Kao čaj koristi se kod jakih nahlada.

SMREKA ili BOROVICA — juniperus communis

Prilog u boji XXI, sl. 3

Drugi nazivi: borovac, brin, brina, crna smreka, crna smrekinja, kleka, klekinja, smrčika, smrča, venja.

Opis biljke: smreka ili borovica raste kao grm. S obzirom na veličinu, oblik, rast i oblik iglica smreka je vrlo promjenljiva biljka. Igličasti listovi stoje po tri u pršljenu. U početku su svijetlozelene boje, a poslije potamne. S gornje strane lista nalazi se plavkasto-bijela crta. Listovi su dugački 8 do 10 mm. Muški cvjetovi su žuti i nalik klasu, a ženski su cvjetovi češeri s izgledom boba. Plod je cma, modrikastim prahom posuta »boba«, što dozrijeva tek druge godine u jesen. Svi dijelovi smreke ili borovice imaju fini aromatičan miris. »Bobe« su gorko-slatkog okusa, a iglice gorke i smolaste.

Vrijeme cvatnje: u travnju i svibnju.

Stanište: raste po klisurastom neplodnom tlu i bjelogoričnim i cmogoričnim šumama. Cesto se nalazi u velikim skupinama na ka-menitoj kraškoj podlozi — od primorskog područja do brdskih i planinskih predjela.

Ljekoviti dijelovi biljke: za lijek sabiru se plodovi, iglice, vrškovi grančica i samo drvo. Nakon što se plodovi uberu, suše se u tankom sloju na suhom i zračnom mjestu. Plod smreke ili borovice ne smije se sušiti na suncu i umjetnoj toplini. Iglice i vrškovi granja sabiru se od travnja do kraja lipnja. Suše se na isti način kao plodovi.

Ljekovito djelovanje: mnogostmka je Ijekovitost smreke ili borovice. Caj od boba jača živce i želudac, čisti krv, odvodi otrovne plinove, a s nokračom i loše sokove, izaziva znojenje, liječi vodu i bubrežnu bolest, čisti jetru, drobi i odvaja kamence i pijesak iz žuči, bubrega, mokraćnog mjehura. Odlično liječi bijeli cvijet, a preporučuje se za liječenje plućnih bolesti osobito astme. Mladi vršci kuhani u mlijeku liječe kostobolju, reumatizam, išijas, skorbut, vodu bolest, živčanu rastrojenost i dr. Pomiješana s drugim bilj-kama, smreka ili borovica izvrstan je lijek za mnoge bolesti.

SNIŽENI KRVNI TLAK

Pod tom bolesti podrazumijeva se stanje arterijskog krvnog tla-ka ispod redovitog stanja. Kao donja granica redovitog stanja dijastoličkog tlaka za odrasle uzima se oko 70 mm Hg. U djece su te granice često niže. Bolesnici koji boluju od te bolesti u većini slučajeva imaju simptome omaglice i opće slabosti.

Sastav čaja:

40 g stabljike dubčaca
40 g stabljike preslice
40 g kunice (što više cvjetova)
40 g listova i cvjetova kantarije ženske
40 g listova i cvjetova miloduha
30 g listova i cvjetova vrieska — plavog cvijeta
30 g stabljike timijana
30 g listova divlje nane
30 g listova breze
30 g listova i cvjetova vrieska — bijelog cvijeta
30 g amike (nešto više listova)
20 g korijena bijeloga sljeza
20 g listova kadulje
20 g stabljike peršuna
20 g stabljike ive trave

Pripremanje i primjena čaja

U 1 litru proključale vode staviti 10 g usitnjene mješavine trava. Kuhati poklopljeno 1 minut i hladiti poklopljeno. Hladan čaj procijediti u bocu i piti 3 puta dnevno po 1 dcl prije i poslije jela. Osim toga, pije se po 1 dcl u 10 i 16 sati.

Poslije svih napitaka prije jela, uzima se jedaća žlica rafiniranoga maslinova ulja, a poslije napitaka nakon jela, uzima se 1 jušna žlica naribanih kiselih jabuka, jedan dan, zaslađenih medom, a drugi dan, šećerom. Režim ishrane kod liječenja ove bolesti je bez ograničenja; no ne treba pretjerivati u duhanu, kavi i alkoholu. Jedino nije dopušteno uzimati hranu s mnogo soli.

SOLOMONOV PEČAT OBLI

ili DVORNIK PRASKVINAC

— polygonum persicaria

Prilog u boji **XXI**, sl. 4

Opis biljke: srodan je oputini ili dvornik-troskotu (vidi dolje). Izgled biljke isti je kao potonji, s time što je stabljika dvornika praskvinca okrugla, s nešto većim listovima na poduljim peteljkaama koje imaju ružičasta koljenca.

Vrifeme cvatnje: od srpnja do rujna.

Stanište: raste uz vodu, u jarugama i na vlažnom tlu.

Ljekoviti dijelovi biljke: u proljeće i ljeto za lijek se sabiru listovi, mlade vrške i stabljika.

Ljekovito djelovanje: izvrsno je sredstvo za zaustavljanje povraćanja krvi, liječenje katara želuca i čireva u želucu. Koristi se, inače, za grgljanje kod upala grla i ždrijela. Izvana koristi se za ispiranje starih i zapuštenih rana. Otvorene rane po nogama oblažu se svježe izgnječenom biljkom, čime se ublažuju bolovi i rane brzo zacjeljuju.